

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

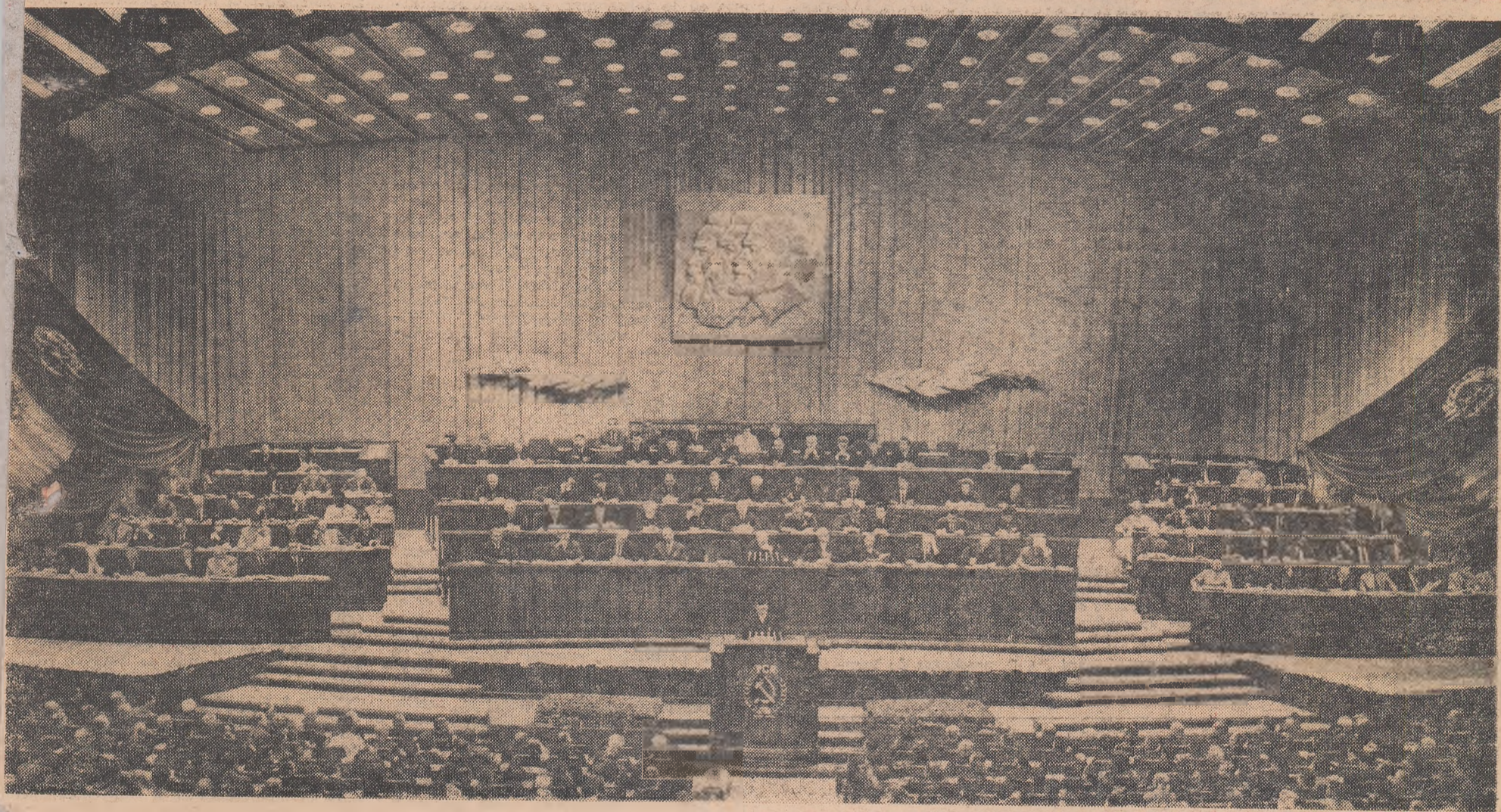
30

(1062)

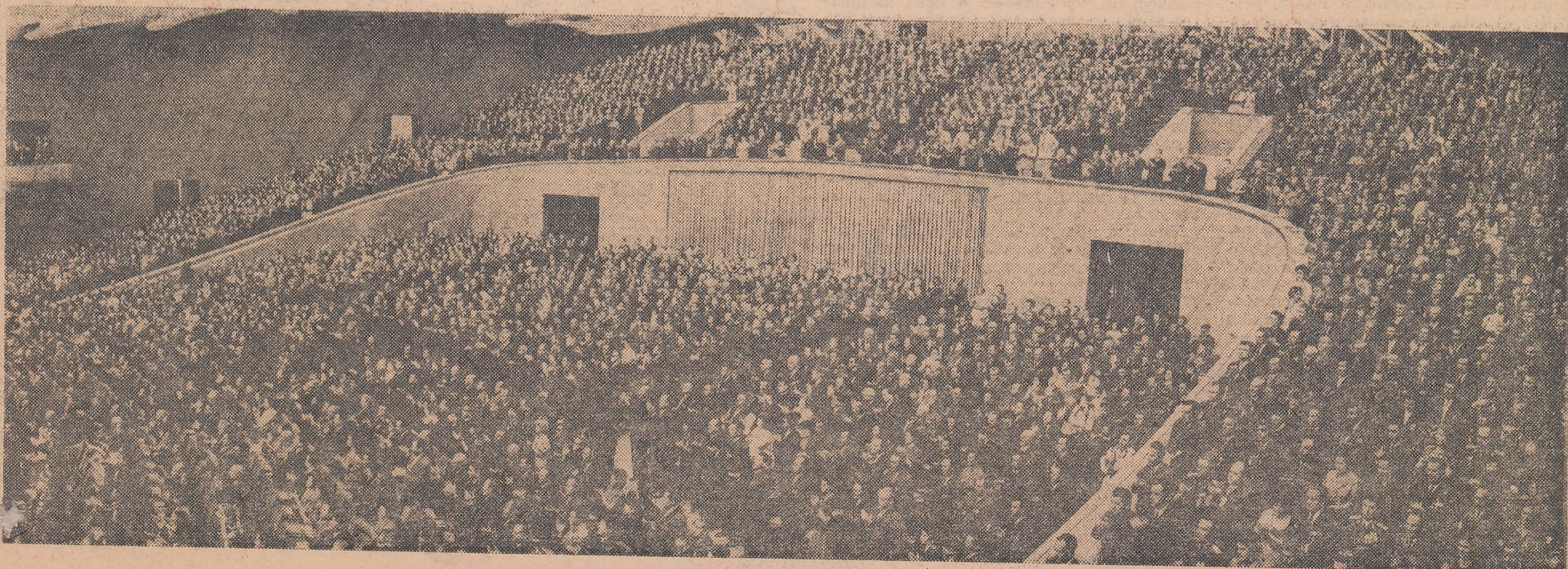
ANUL XXI
23 iulie 1965
12 pagini, 1 leu

*Cel de-al IX-lea Congres
al Partidului Comunist Român
va rămâne înscris
cu litere de aur
în istoria României*

(Din Raportul C. C. al P. C. R.
prezentat
de tovarășul Nicolae Ceaușescu)

Două aspecte de la lucrările Congresului

CONGRESUL — INIMA ȚĂRII

In sala Congresului

Și în viitor în centrul politicii partidului nostru rămâne industrializarea țării, dezvoltarea cu precădere a industriei grele, în special a industriei constructoare de mașini — fără de care nu sînt posibile ridicarea patriei noastre la un grad înalt de civilizație și bunăstare, înaintarea spre comunism.

(Din Raportul C.C. al P.C.R. prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu)

Avîntul energiilor descătușate

În aceste zile, cînd Congresul comunistilor face bilanțul realizărilor din ultimii ani și dezbate proiectele de Directive ale celui de-al IX-lea Congres al P.C.R., privind dezvoltarea economiei naționale în perioada 1966—1970 și valorificarea resurselor energetice și electrificarea țării în anii 1966—1975, mi-au trecut prin fața ochilor, ca tuturor cetățenilor patriei, perspective strălucite ale dezvoltării țării noastre, perspective cu care ar dori să se mîndrească multe popoare și multe țări.

Așa cum arată Raportul C.C. al P.C.R., prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, programul de dezvoltare a societății noastre socialiste în următorii cinci ani e indisolubil legat de progresul științei, de intensificarea cercetărilor fundamentale și aplicative în toate ramurile.

Revoluția tehnică-industrială caracteristică epocii actuale subliniază în practică faptul că cercetările științifice sînt nu numai utile ci și absolut necesare dezvoltării industriei. Dacă odinioară omul de știință își destina doar o parte din timpul său cercetării științifice, astăzi a apărut ceea ce se numește cercetătorul de prim timp, care-și consacră întreaga activitate muncii de cercetare științifică. Această atitudine nouă față de munca pe tărîmul științei a luat naștere în țara noastră sub regimul de democrație populară prin crearea unui mare număr de instituții destinate activității științifice.

În următorii cinci ani, dezvoltarea cercetărilor în domeniul matematicii, fizicii, chimiei, biologiei, științelor tehnice, economice etc. va cunoaște o nouă amploare, dîndu-se în același timp o deosebită atenție formării tinerelor cadre științifice. Pentru întărirea bazei materiale a științei se vor aloca peste 7 miliarde lei, din care o parte vor fi destinate construirii unor institute și laboratoare și utilizării lor cu aparate de un înalt nivel tehnic. După cum un factor cert de progres în acest domeniu va fi și înființarea Consiliului Național al Cercetării Științifice care va coordona activitatea științifică din țara noastră.

Toate acestea și încă multe altele constituie premisele esențiale ale unui nou imbold în munca oamenilor noștri de știință. Iată de ce sînt convins că nu voi fi dezmințit de nici unul din oamenii de știință din țara noastră afirmînd că studiul documentelor Congresului al IX-lea al P.C.R. și amplele discuții purtate în jurul lor ne vor face să ne înzecim eforturile pentru dezvoltarea cercetării științifice, aducîndu-ne în felul acesta contribuția la progresul economic și cultural al patriei noastre, la creșterea continuă a prestigiului ei științific peste hotare.

Prof. univ. A. Pirvu

Ecoul mării dezbateri

În săptămîna aceasta, cînd reprezentanții comunistilor din întreaga țară dezbate noile planuri de dezvoltare a României socialiste, hotărînd înflorirea pe mai departe a industriei, agriculturii, științei și culturii, ei stabilesc de fapt viitoarele împliniri ale fiecăruia dintre noi. Fiecare rînd din documentele supuse dezbaterii Congresului ne îndreaptă, de aceea, gîndurile și spre ceea ce avem noi înșine de îndeplinit, spre ceea ce vom deveni noi înșine îndeplinind planurile făurite de partid. Căci planurile partidului se confundă pînă la contopire cu planurile noastre personale; în largile lor contururi ele cuprind idealurile, strădaniile și năzuințele fiecărui om cu dragoste de popor și de patrie.

Odinioară, cercurile imperialiste străine și clasele exploatoare credeau că vor izbucni să ne mențină țara într-o stare de înapoiere cronică, ca o piață de desfacere și o bază de materii prime ieftine pentru produsele lor industriale. Dar victoria revoluției socialiste a deschis larg calea către industrializarea socialistă. România socialistă este astăzi o țară cu o industrie puternică în plină dezvoltare.

Citînd ziarele, ascultînd la radio sau privînd la televiziune retransmiterea lucrărilor Congresului al IX-lea al Partidului Comunist Român îmi spun — și văd în jurul meu că și tovarășii mei de muncă gîndesc la fel — că fiecare dintre noi, la locul unde muncim, trebuie să învățăm să ne organizăm mai bine strădania de fiecare zi, pentru ca aportul nostru să se verse într-o și mai mare măsură în rezultatele dobîndite de întregul popor.

Am intrat la „23 August” acum 14 ani. De atunci, marea noastră uzină a devenit de nerecunoscut.

Au fost construite noi secții și ateliere, utilitate cu mașini-unelte moderne, de mare productivitate și precizie. An de an s-au alocat noi fonduri pentru reutilizarea vechilor secții. Secția motoare, de pildă, a fost utilată cu mașini speciale pentru prelucrarea arborilor cotați, mașini orizontale cu citire optică și mașini cu coman-

dă program. La mecanica grea au montate mașini de performanțe mari, cînt strungurile Caruselului care se precreează piese cu diametrul de 8 000 mm altele.

Toate acestea au creat colectivul nostru condiții bune de muncă, au sporit gradul de tehnicitate al produselor, utilajelor și agregatelor executate.

În anii care urmează, uzinei noastre vor reveni noi sarcini importante. Vă execută motoare cu 6 și 12 cilindri, loz motive Diesel hidraulice de 700 și 1 000 c.p., compresoare cu cilindri opuși, fr. K.E. pentru transporturile feroviare, u laje grele pentru chimie și siderurgie. felul acesta vom răspunde cu cinste apelului adresat de partid constructorilor mașini. Căci, așa cum se spune în Raportul C.C. al P.C.R. cu privire la activitatea partidului în perioada dintre Congresul VIII-lea și Congresul al IX-lea al P.C.R. se va acorda „...o mare atenție dezvoltării industriei constructoare de mașini, a creșterii producției va crește într-un ritm mediu anual de peste 12 la sută, asigurînd o mai mare parte a programului de investiții al planului cincinal. Un loc important îl vor ocupa utilajul petrolier, mașini agricole, utilajul minier și chimic, mijloace de transport, utilajul energetic și m.șinile-unelte”.

Uzina își va schimba și mai mult înfișarea. Și, o dată cu uzina, se va înfrumuseța tot mai mult și traiul nostru. Voi crește și mai mult noi înșine.

La fel ca pentru întregul popor, în fața noastră se deschide astfel o perspectivă măreață și ne mîndrim că vom avea o înfrumusețare a vieții noastre. D. aceea zilele acestea, cînd partidul comunistilor deschide poporului nostru cale spre o nouă etapă pe drumul bunăstării și fericirii, noi îl asigurăm din toată inimă că nu vom precupeți nici un efort pentru a transpune cit mai grabnic în viața șinile ce ne revin.

Ioșif Ciobotă

Matrișer la Uzinele „23 August”

Lumină în inimi și pe rețele

Dezbaterile Congresului al IX-lea al Partidului Comunist Român conturează deopotrivă impresiunile tabloului marilor realizări dobîndite de poporul nostru în îndeplinirea prevederilor celui de-al VIII-lea Congres și vastul și însușitorul tabloului al activității în care, sub conducerea partidului, poporul nostru se va angaja în următorii cinci ani.

Este firesc ca noi energeticienii să fim cu deosebire sensibili la mărețele sarcini și perspective ce le va deschide planul de 10 ani pentru dezvoltarea energeticii, careia partidul i-a acordat o mare însemnătate încă de la primele începuturi ale dezvoltării planificate a economiei noastre. De atunci încolo, în toate planurile economice, partidul și statul nostru au asigurat un ritm accelerat de creștere a producției de energie, care a devansat în permanență dezvoltarea celorlalte ramuri. În perioada 1951—1965, de pildă, producția de energie electrică a înregistrat un ritm de creștere mediu anual de 15 la sută, față de 13,3 la sută cit însumează ritmul mediu de creștere a producției industriale globale.

Astăzi, în fața țării noastre angajate pe drumul transformării ei, într-un timp scurt, într-o țară a tehnicii, științei și culturii avansate, într-o țară a unui nivel de trai tot mai ridicat se impun și în această direcție noi și mari obiective. Oricine știe că energetica joacă un rol esențial în promovarea tehnicii înaintate, că este strîns legată de extinderea mecanizării și automatizării producției, a dezvoltării electronicii, radiotehnicii și, în genere, de toate mijloacele chemate să asigure ridicarea nivelului tehnic al producției, creșterea productivității muncii și îmbunătățirea condițiilor de desfășurare a proceselor de producție. Acestea sînt rațiunile pentru care partidul nostru prevede pentru următorii zece ani un nou și puternic avînt al

electrificării țării, creșterea simțitoare a producției de energie electrică.

Alături de toți oamenii muncii, de întregul poporul nostru, noi energeticienii am încercat un sentiment de puternică mîndrie patriotică așînd, din documentele Congresului, că pentru a se putea atinge producția stabilită — 32-34 miliarde kWh în 1970 și 55-60 miliarde kWh în 1975 — se va instala în centralele electrice din țara noastră o putere nouă de circa 4.000 MW în perioada 1966—1970 și de circa 6 000 MW în anii 1971—1975. În felul acesta puterea nou instalată în centralele electrice în următorii 10 ani va fi de 4 ori mai mare decît în cei 10 ani anteriori. După cum trebuie să menționăm cu o legitimă bucurie că țara noastră va intra în acești ani în rîndul țărilor care utilizează pe scară largă energia nucleară în scopuri pașnice. Într-adevăr — după cum am aflat cu toții — în cincinalul 1966—1970 va începe construcția unei centrale electronucleare de 500-600 MW electrice, iar o a doua tranșă, de cel puțin aceeași putere, se preconizează a intra în funcțiune în ultimii ani ai cincinalului 1971—1975.

Firește, am amintit aici numai cîteva din elementele planului de 10 ani pentru dezvoltarea energeticii. Ceea ce ni se pare, însă, și mai important este subliniat este faptul că politica partidului aduce lumină nu numai pe rețele, ci și în inimi. Lucrările Congresului al IX-lea al Partidului Comunist Român sînt un puternic imbold de a munci cu înflăcărare și avînt la realizarea mărețelor sarcini trasate de partid, pentru înflorirea continuă, pentru progresul și prosperitatea minunatei noastre patrii, România socialistă.

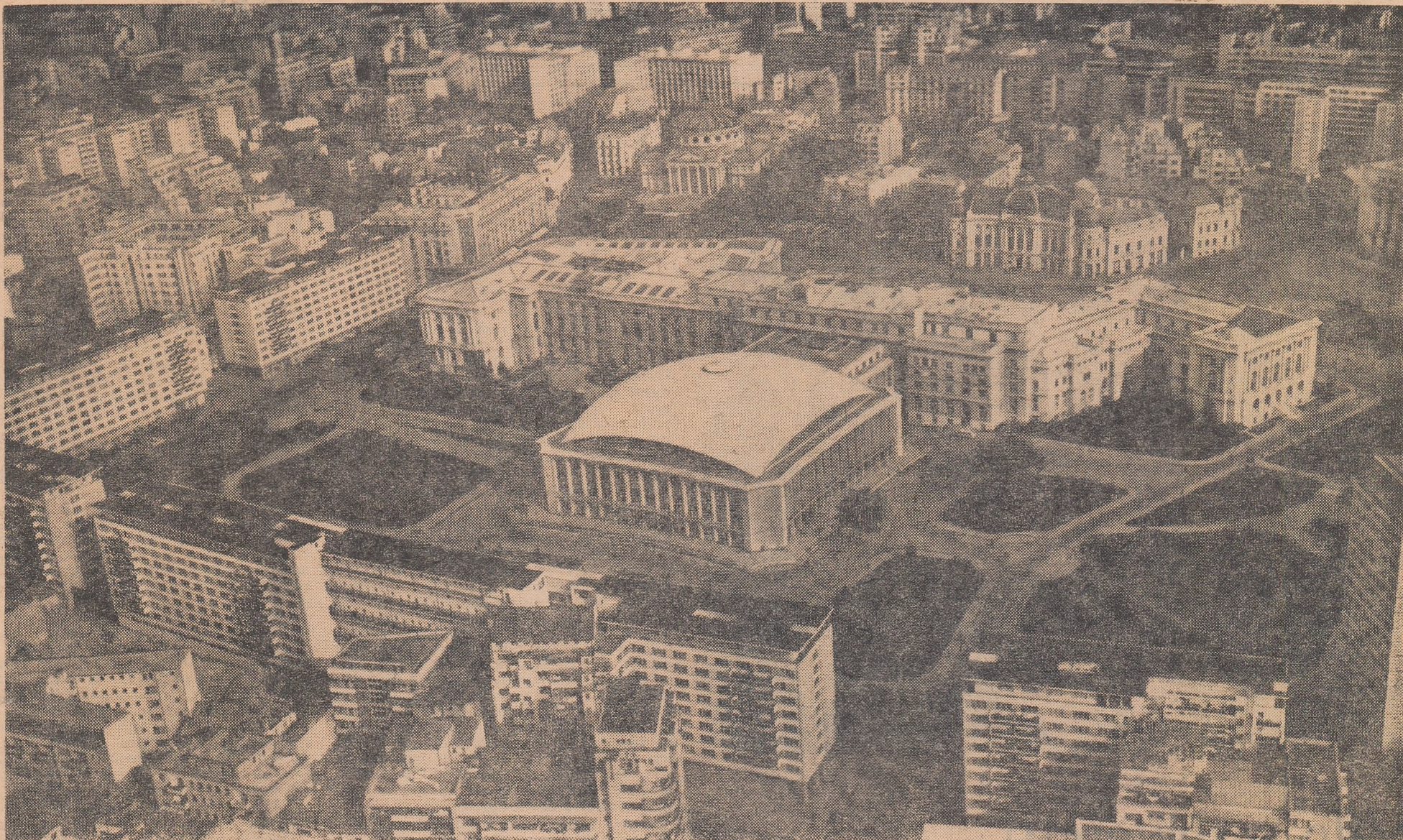
Ing. V. Romert

Candidat în științe tehnice, dispecer șef adjunct la unitatea productivă Dispecer energetic

Realizările de însemnătate istorică obținute de poporul român, practica socialistă, care verifică cel mai bine activitatea unui partid, au confirmat pe deplin justicetea liniei politice a partidului, eficacitatea muncii sale politico-organizatorice.

(Din Raportul C.C. al P.C.R. prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu)

În mijlocul unor construcții moderne care simbolizează efortul constructiv al întregii țări, se înalță, falnică și impunătoare, sala Palatului Republicii unde se desfășoară în aceste zile al IX-lea Congres al Partidului Comunist Român.

Spre cele mai înalte piscuri

De la un capăt la altul al țării toate ginurile sînt îndreptate săptămîna aceasta spre impunătoarea sală în care își desfășoară lucrările Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, eveniment de importanță istorică în viața poporului nostru. În fața aparatelor de radio și televiziune se adună ciorchini de ascultători și privitori, zărele sînt așteptate la chioșcuri cu înfrigurare și elite acolo, pe loc, cu simțămîntul că aduc vești mari, de excepțională însemnătate, un cuvînt greu, cuvîntul partidului intrunît în forul său suprem. Întreg poporul știe că documentele supuse dezbaterii și aprobării Congresului sînt jaloanele, direcțiile principale pe care se dezvoltă România socialistă în anii ce urmează și de aceea el îi urmărește lucrările cu o deosebită atenție și o neajmărită încredere.

Sub cupola sălii Palatului Republicii bate zilele acestea însăși inima țării și ritmul ei năvalnic trimite spre toate colțurile țării infuzii puternice de elan și mîndrie patriotică. Poporul s-a convins din propria-i experiență că politica partidului exprimă năzuințele sale cele mai fierbinți, interesele sale vitale și este profund încredințat că hotărîrile Congresului se vor materializa în noi înfăptuiri mărețe, că, sub conducerea încercată a partidului comunistilor, va înălța patria noastră tot mai sus, spre culmile socialismului, bunăstării și fericirii.

Bilanțul grandioaselor realizări dobîndite de țara noastră în cei cinci ani care au trecut de la ultimul Congres a dovedit o dată mai mult justețea liniei politice a partidului; au fost ani de mari victorii, de profunde transformări în economia țării, în structura societății, în viața tuturor celor ce muncesc. Întreaga țară a întîmpinat de aceea cu o tresăltare de bucurie cuvintele tovarășului Nicolae Ceaușescu care, în Raportul C.C. al P.C.R. cu privire la activitatea partidului în perioada dintre Congresul al VIII și Congresul al IX-lea al P.C.R. a spus: „Comitetul Central raportează Congresului partidului că sarcinile fundamentale trasate de cel de-al VIII-lea Congres (Congresul al III-lea al Partidului Muncitoresc Român) în domeniul dezvoltării economiei naționale în perioada 1960—1963 sînt îndeplinite cu succes”.

În această perioadă forțele de producție au cunoscut o nouă și puternică înflorire, s-a încheiat cooperativizarea agriculturii, revoluție profundă în viața satelor noastre, întreaga noastră societate a progresat puternic. Triumful deplin al socialismului la orașe și sate, înlăturarea pentru vecie a

exploatării omului de către om înfrunchează visurile pentru care au luptat și s-au jertfit cei mai buni fii ai clasei muncitoare și ai poporului român.

Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român discută și hotărăște acum liniile de dezvoltare ale țării noastre pe următorii cinci ani, în vederea continuării pe o treaptă superioară a procesului de desăvîrșire a construcției socialiste pe toate tărîmurile: economic, științifice și cultural. Documentele pe care le va adopta Congresul, Directivele cu privire la planul de cinci ani și la electrificarea țării, Statutul partidului, obiectivele fundamentale și sarcinile de viitor ale politicii interne și externe ale țării noastre vor însemna un vast și însuflețitor program de dezvoltare impetuoasă a întregii noastre societăți.

Întregul nostru popor a luat act cu satisfacție de faptul că industrializarea so-

cialistă a țării va fi și de aci înainte obiectivul central al politicii economice a partidului. Dezvoltarea noastră istorică din ultimele decenii a demonstrat, într-adevăr, din plin că industrializarea socialistă este singura cale care duce spre progres și civilizație, spre ridicarea standardului de viață, asigură în fapt independența și suveranitatea națională. De aceea poporul nostru dă o înaltă apreciere faptului că toate prevederile planului pe 1966—1970 sînt menite să ducă mai departe această operă măreață, să apropie tot mai mult țara noastră de nivelul statelor înaintate din punct de vedere economic. Creșterea producției industriale cu 10,5 la sută pe an va însemna menținerea în continuare a unui ritm rapid de dezvoltare industrială a țării, în așa fel încît în 1970 întreaga producție din 1938 va fi realizată în numai 24 de zile.

Disponind de o însemnată suprafață a-

gricolă, de condiții de sol și climă propice, țara noastră are în același timp tot ce-i trebuie pentru o dezvoltare intensă, multilaterală a agriculturii, a producției vegetale și animale. Vastul program cuprins în Raportul C.C. al P.C.R., expus de tovarășul Nicolae Ceaușescu, care prevede ca pînă în 1970 să fie rezolvate în linii generale problemele mecanizării complexe și ale chimizării agriculturii — factori esențiali în modernizarea și sporirea producției agricole — efectuarea unui mare complex de îmbunătățiri funciare și, în primul rînd, irigații, lărgirea bazei furajere, dezvoltarea zootehniei a fost, pe bună dreptate, întîmpinat pe tot cuprinsul țării ca o chemare exaltantă la o nouă și puternică înflorire a agriculturii noastre socialiste.

Sporirea potențialului economic al țării, dezvoltarea susținută a producției materiale, ca și progresele științei și culturii, vor fi cheazăuite în perioada de cinci ani care se deschide înaintea noastră printr-un volum de investiții — 250-260 miliarde lei — egal cu valoarea tuturor investițiilor din ultimii zece ani și din care peste 80 la sută sînt destinate industriei, agriculturii și transporturilor.

În aceste zile poporul nostru se convinge o dată mai mult că planurile de muncă ale partidului înscriu în dialectica lor destinul fiecăruia dintre noi, că ele privesc țara în general și pe fiecare cetățean în parte. Căci prin întreaga politică a partidului trece ea un fir roșu, conducător, grija pentru ridicarea continuă a bunăstării poporului. Sporirea veniturilor salariaților și țărănimii, lărgirea bazei materiale și dezvoltarea activităților social-culturale, îmbunătățirea condițiilor de locuit și a serviciilor edilitare vor face într-adevăr — așa cum spune atît de sobru dar și atît de avîntat Raportul C.C. al P.C.R. — ca binefacerile socialismului să fie tot mai puternic simțite în fiecare familie, în viața fiecărui cetățean, a întregului nostru popor.

Traducînd în viață sarcinile noului plan cincinal, poporul nostru își va aduce în același timp contribuția la întărirea sistemului socialist mondial, a forțelor care luptă pentru progres social, la izbînda ideilor socialismului și păcii în întreaga lume.

Urmărind zilele acestea dezbaterile Congresului comunistilor, poporul nostru soare noi elanuri, se întărește în hotărîrea de a nu precupeți nici un efort pentru ca în următorii cinci ani România socialistă să parcurgă o nouă etapă pe drumul vieții sale noi, să se apropie și mai mult de cele mai înalte piscuri ale civilizației, de societatea comunistă.

Tinerete fără bătrînețe

Iată-ne trăind, în plină vară, o primăvară. O primăvară a tuturor nădejilor și tuturor împlinirilor. Forumul suprem al comunistilor — Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român — face bilanțul mărețelor noastre realizări de pînă acum și deschide noi perspective de progres în toate domeniile de activitate. Ne vedem viitorul luminos ca într-o oglindă fermecată.

Ce ar simți oare bunii și străbunii noștri, care au visat aceste zile, dacă ar fi alături de noi? Ar simți ce simte fiecare om al patriei noastre: mîndrie legitimă, demnitate, tinerețe. Ar simți bucuria unei vieți lipsite de grija sălbatică a zilei de mîine, bucuria unei vieți în care visurile și năzuințele devin realitate.

Ce ar simți oare bunii și străbunii noștri artiști, cărora trecutul le-a rezervat numai privațiuni și umilințe? Ar simți, ca noi toți, mîndrie și răspundere pentru condiția de artiști-cetățeni, „participanți activi, alături de întregul popor, la opera de construire a societății socialiste”, cărora partidul le cere „să se identifice cu aspirațiile celor ce muncesc, să slujească țelul măreț al făuririi unei vieți tot mai fericite pentru întregul popor” —

cum a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu în Raportul C.C. al P.C.R. prezentat la Congres.

Ca în toate domeniile de activitate, și în teatrul nostru nou, legat de tot ce se întîmplă în viața poporului nostru, debaterile, hotărîrile importante care se iau în aceste zile în Sala Palatului Republicii, unde se concentrează toate gîndurile și simțămintele noastre, aduc un nou suflu de tinerețe, consfîntesc nădejdi, arată încă o dată grija de părinte bun a partidului.

Despre aceste zile se vor mai spune cuvinte multe și frumoase. Istoria viitorului va rezerva un capitol special marelui eveniment care trasează noi jaloane pe drumul înaintării noastre impetuoase spre culmile socialismului și comunismului.

Geniul poetic al poporului român a creat admirabilul simbol al tinereții fără bătrînețe. Realitatea pe care o trăim i-a dat un conținut nou, înlocuind visul cu fapta, dorul cu certitudinea.

Emanoil Petruț

Laureat al Premiului de Stat

CONGRESUL — INIMA ȚĂRII

In timpul unei pauze între ședințe

Zile sărbătorești

Sala Palatului Republicii cuprinde numai câteva mii de oameni, dar cu inima și cu gândul sîntem toți prezenți acolo unde se scrie o nouă și glorioasă pagină în istoria patriei noastre, unde se pun jaloanele unei etape superioare în ascensiunea României spre înălțimile socialismului și comunismului.

Zilele Congresului, zile în care se dezbate probleme arzătoare, de importanță capitală, ce vor traduce în fapte toate năzuințele poporului, sînt trăite cu intensitatea și emoția marilor evenimente și de fiecare om al artei. Sîntem mîndri că în documentele Congresului — și în primul rînd în Raportul C.C. al P.C.R., — este prețuită contribuția oamenilor de artă la îmbogățirea patrimoniului spiritual al poporului român, la opera de construcție socialistă.

Ca toți oamenii muncii din infinitatea de domenii care compun tabloul societății noastre, creatorii de artă și interpreții sînt și ei animați de strădania de a obține rezultate din ce în ce mai bune. În marele bilanț care se face la Congres, ne prezentăm și noi cu înfăptuirile noastre. Cu prilejul celor mai importante competiții internaționale, artiștii lirici din țara noastră au dus departe peste hotarele ei

faima școlii muzicale românești. Succesele obținute de cîntăreții români la operele Scala din Milano și Metropolitan din New York, sau de tinerele noastre talente participante la principalele concursuri din străinătate, ne îmbogățesc realizările. Cu ocazia ultimului concurs internațional „George Enescu” s-a constatat că absolut toți candidații români au avut un nivel de pregătire superior; și dacă aici, acasă, nu au putut obține cu toții premii, de la alte competiții din străinătate s-au întors victorioși fără excepție.

Aceste succese se vor înmulți în viitor, pentru că talentelor reale invitate din mijlocul înzestratului nostru popor le sînt asigurate minunate condiții de dezvoltare, pentru că investițiile care se prevăd pentru cîincinalul următor vor consolida și mai mult baza materială a puternicei noastre mișcări cultural-artistice.

În aceste zile sărbătorești recunoștința noastră se îndreaptă fierbinte spre partidul iubit, pentru grija lui de fiecare zi, pentru încrederea pe care ne-o arată încredințându-ne misiunea nobilă de a cînta cum putem mai frumos patria și poporul nostru minunat, pe cei ce și-au închinat întreaga viață înfloririi României.

Magda Ianculescu
Artistă emerită

Aportul științei

Expresie a gândirii științifice, lucrările Congresului al IX-lea al Partidului Comunist Român constituie piatra unghiulară pentru dezvoltarea țării noastre în următorii ani.

Continuînd neabătut industrializarea socialistă a țării, partidul nostru prevede ca în anii cîincinalului să se urmărească cu prioritate dezvoltarea industriei grele și în special a producției mijloacelor de producție, concomitent cu creșterea și perfecționarea continuă a producției bunurilor de consum; lărgirea bazei de materii prime a industriei prin atragerea în circuitul economic a noi resurse; îmbunătățirea continuă a repartizării forțelor de producție pe teritoriul țării.

Pentru atingerea unor indici ridicai sînt imperios necesare — arată Raportul C.C. al P.C.R. — promovarea progresului tehnic în toate domeniile de activitate, introducerea continuă în producție a cuceririlor științei, extinderea mecanizării și automatizării, înzestrarea economiei cu instalații la nivelul tehnicii moderne în vederea ridicării productivității muncii și reducerii în continuare a cheltuielilor de producție.

Înfăptuind direcțiile de dezvoltare a României în următorii cinci ani, documentele Congresului acordă o atenție deosebită introducerii pe scară tot mai largă a mecanizării și automatizării, caracterizînd-o ca o acțiune ce va ocupa un loc principal în politica partidului și guvernului.

Mecanizarea înseamnă aplicarea mijloacelor mecanice, comandate de către om, prin utilizarea cărora se asigură mărirea simțitoare a productivității muncii și, în special, eliberarea omului de muncile care cer un efort fizic deosebit. După cum este și firesc, în anii care vin va fi intensificată mecanizarea cu deosebire la lucrările grele, cu volum mare de muncă, din industria cărbunelui și a minereurilor, în turbinării, exploatarea lemnului, recoltarea stufului, la lucrările de pămînt și betoane din construcții, ca și la operațiile de încărcare și descărcare. De asemenea, se prevede extinderea automatizării în diferite sectoare ale economiei naționale.

Traducerea în viață a mărețelor obiective fixate de Congresul al IX-lea al partidului va impune, fără îndoială, un efort deosebit din partea milioanei de oameni ai muncii, care lucrează cu mîntea și brațul. În numele aceluiași țel noi, membrii corpului didactic din învățămîntul superior tehnic, avem datoria de a dezvolta la cursuri, proiecte, seminarii și laboratoare capitolele privind mecanizarea, electronica, cibernetica, pentru ca cele circa 550 000 de cadre (din care 110 000 cu pregătire superioară) pe care învățămîntul îi va da economiei naționale să fie pregătite la nivelul cel mai înalt.

Prof. univ. Edmond Nicolau

Umăr la umăr cu toți oamenii muncii

Rareori mi-a fost dat să trăiesc o asemenea participare colectivă, să constat un interes atît de viu, aș zice pătimaș, al celor mai largi mase, ca acela cu care este înconjurat Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român. Întreg poporul nostru este cuprins de un nestăvilit freamăt creator, înțelege frumusețea clipelor pe care le trăim și este hotărît, ca printr-un măreț efort colectiv, să traducă în viață planurile făurite de partid.

Nici la noi, la „Semănătoarea” lucrurile nu stau, desigur, altfel. Și cum ar putea sta altminteri! Documentele Congresului ne arată că partidul consideră că în agricultură eforturile principale trebuie îndreptate în viitor spre dezvoltarea multilaterală a producției, asigurarea unei puternice baze tehnico-materiale, sporindu-se în acest sens mijloacele de mecanizare și chimizare și extinzîndu-se irigațiile. Pentru realizarea acestor obiective se vor aloca peste 35 de miliarde de lei — cu 60 la sută mai mult decît în perioada 1961—1965 — la care se vor adăuga alte 9 miliarde lei investiții în industria de îngrășăminte chimice și insecto-fungicide, de tractoare și mașini agricole și de materiale de construcție pentru irigații. Cu alte cuvinte, noi, constructorii de mașini agricole, vom avea un cuvînt greu de spus în dezvoltarea agriculturii.

Faptul acesta ne stimulează și mai mult elanurile, ne îndeamnă să găsim cele mai bune metode pentru o cit mai rațională utilizare a investițiilor, pentru ca în felul acesta să merităm și să îndreptăm încrederea pe care și-o pun în noi partidul, poporul. Propria noastră experiență ne îndreptățește de altfel să credem că, sub conducerea înțeleaptă și încercată a P.C.R., vom ști să facem față sarcinilor de onoare care ne revin. Ce era uzina noastră pînă în 1949? O adunătură de fabricuțe și ateliere care-și desfășurau activitatea prin poduri, barăci și chiar sub cerul liber și care s-au unificat atunci închegînd, pe locul fostei pirotehnii a Armatei, uzina ce urma să construiască mașini agricole, contribuînd astfel din plin la mecanizarea agriculturii noastre.

La început uzina a produs mașini și utilaje dintre cele mai simple, ca: trioare,

mașini agricole cu tracțiune animală, secerători-legători, secerători-pologitori și altele.

Din an în an mașinile construite au devenit de o complexitate mai mare, cu mai buni indici funcționali și de o calitate mai ridicată. În 1956 s-au fabricat la „Semănătoarea” primele 100 de combine de cereale de tip C₁, pentru ca în anul următor să se fabrice 1.500 de asemenea combine și din an în an tot mai multe — pînă acum aproape 40.000. În funcție de necesitățile și cerințele agriculturii a crescut, de asemenea, numărul sortimentelor pe care le fabricăm. Astăzi producem mașini ca: combine de recoltat nutreț pentru însilozare, mașini de recoltat porumb, semănători pentru plante prașitoare, cositori purtate modernizate.

Creșterea producției marfă și globală, precum și aceea a productivității muncii au luat an de an aspectul următor: socotînd anul 1950 egal cu 100, pînă la sfîrșitul anului 1965 producția globală va fi egală cu 3.007, producția marfă cu 3.090 iar productivitatea muncii cu 1.029.

În momentul de față colectivul nostru muncește cu însuflețire la combinele de porumb tractate pe două suduri CT&R. În toamna acestui an 3.000 de asemenea mașini vor contribui din plin la stringerea recoltei de porumb de pe ogoarele patriei noastre socialiste.

Conștienți de importanța locului pe care-l ocupă în bătaia pentru o dezvoltare intensivă, multilaterală a agriculturii, în aceste zile de istorică importanță pentru poporul și partidul nostru muncitorii, tehnicienii și inginerii de la „Semănătoarea” muncesc cu și mai multă însuflețire, își simt puterile înzecite.

Exprimîndu-și atașamentul față de Partidul Comunist Român și hotărîți să traducă în faptă indicațiile sale, ei s-au angajat să realizeze cu 7 zile înainte de termen planul producției marfă, globală și de creștere a productivității muncii.

Trăiască Partidul Comunist Român.

Ing. A. Băilescu
Uzinele de mașini
agricole
„Semănătoarea”

Recunoștința noastră pentru partidul comunist

Citesc și recitesc raportul prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român. Îl citesc cu gândurile de viitor se împletesc cu amintirea primilor noștri pași, a primilor mei pași...

„În atelierul ring, unde am fost reparat acum zece ani, cînd am pîșit pentru prima oară pe poarta fabricii, lucrau mulți comunisti, pe care și astăzi îi am tovarăși de muncă. Lor le datorez faptul că am învățat să gîndesc matur, să privesc cu ochii minții tot ce se petrece în jurul meu.

Și, într-adevăr, s-au petrecut multe și adînci prefaceri. Stau citeodată și mă gîndesc ce spun astăzi vizitatorii sau muncitorii care vin să lucreze la noi despre înfățișarea fabricii. Nouă, celor mai „vechi” ni se par acum lucruri obișnuite și noua unitate de fire cardate (noua fabrică, se poate spune) care a intrat în peisajul bucureștean în 1959, și pavilionul tehnic, și secția mercerizare, și batajul, și toate celelalte construcții anexe ridicate în ultimii ani. Cum firesc a devenit și faptul că o filatoare lucrează la cinci și șase părți de ring și încă depunînd un efort mai redus decît înainte.

Studiînd proiectele de Directive și urmînd cu un deosebit interes desfășurarea lucrărilor Congresului, văd cum planurile grandioase ale partidului, îmbogățite în mod creator de oamenii muncii, prind un contur tot mai precis.

Țara întregă va înainta cu pași de șapte poște spre un viitor tot mai luminos și mai fericit. Noi, în fabrica noastră, ca într-o picătură de apă în care se oglindeste marea, ne străduim să nu fim mai

prejos de mărețul efort al întregului popor.

Am aflat astfel cu un sentiment de adevărată bucurie și mîndrie patriotică că, pentru îmbunătățirea continuă a gradului de prelucrare a materiilor prime, la Filatura românească de bumbac se vor efectua lucrări însemnate pentru dezvoltarea sectorului finisaj mecanic și chimic, precum și construcții industriale noi pentru răsucit, bobînat, gazat, mercerizat etc. Ca urmare a montării de noi mașini de dublat, depănat, mașini automate de spălat se vor realiza o mai bună prelucrare a bumbacului și fibrelor sintetice și o creștere cu 800 tone pe an a cantității de fire gazate-mercerizate, din care se pot obține țesături și tricotaje superioare.

Înfăptuirea mărețelor prevederi ale Directivelor Congresului va impune și asigurarea de cadre bine pregătite, capabile să facă față noilor cerințe. Această grijă a partidului se manifestă pentru noi de pe acum concret, palpabil. De cîteva zile, în apropierea fabricii noastre (în cartierul Balta Albă) s-a deschis noul șantier al complexului școlar F.R.B. care, la sfîrșitul anului 1966, va primi prima serie de 3 000 de elevi.

Fără îndoială că nu poți decît să te bucuri văzînd toate acestea. De aceea, în aceste zile memorabile pentru partidul și poporul nostru, ca filatoare, ca secretară a organizației de bază nr. 6 — ring aduc partidului un modest omagiu de dragoste și recunoștință.

Alexandrina Plopeanu
Filatoare

in ultimii cinci ani in acest cartier au căpătat apartamente moderne, confortabile circa 20 000 de locuitori ai capitalei estone.

ENERGETICĂ

Centrală eoliană zburătoare

În ultimele două decenii au fost înregistrați la limita de sus a troposferei, numită tropopauză, curenți de aer permanenți. Vântul atinge acolo viteze de 70—100 metri pe secundă. De aceea și concentrația de energie este de circa 25 de ori mai mare decât la suprafața Pământului. Deasupra oricărui punct de pe glob există astfel o pătură de vânturi intense cu viteze medii de 20—30 de metri pe secundă.

Vântul este, însă, se știe, o sursă inepuizabilă de energie. Dacă pe teritoriul U.R.S.S. — au calculat specialiștii — ar fi folosită numai a mia parte din energia vântului ea s-ar transforma anual în 30—40 milioane kW/h. Urmărind transpunerea în realitate a acestor posibilități, un grup de ingineri sovietici a realizat, după ani de studii, proiectul unei centrale electrice acționată de vânt care să funcționeze în tropopauză. Marea viteză a vântului și alte condiții caracteristice acestei zone au îngăduit cercetătorilor să realizeze în instalația relativ mică o putere neobișnuită pentru centralele electrice eoliene de pe sol.

Evident, cea mai mare dificultate în crearea acestui tip de instalație constă în amplasarea utilajului energetic la 8—10 kilometri deasupra Pământului. Autorii proiectului au găsit, însă, o soluție originală, realizând o combinație între roata eoliană și inelul rigid al unui balon purtător. Paletele roții au rămas în afara gabariturii aerostatului. Tot în afara acestuia se montează generatorul și alte utilaje electrice.

Data fiind forma aerodinamică izbutită a balonului, instalația se menține în poziția necesară cu ajutorul unui cablu. Acesta servește și pentru transmiterea energiei pe Pământ. Puterea utilă a centralei este de 1500 kW iar producția ei anuală va fi de peste 10 milioane kW/h.

Indicii economici ai centralei zburătoare sînt mai înalți decât ai tuturor tipurilor de centrale electrice de aceeași putere. Ea ar putea fi folosită pentru asigurarea cu energie a unor ținuturi în care nu există alte surse de energie.

Dacă pe aerostatul purtător ar fi montate utilaje de radio și teletransmisie s-ar obține o stație de retransmisie cu alimentare autonomă și cu o rază de acțiune de 650—720 km.

UTILAJE MODERNE

Magnetofonul macaragiu

La încărcarea și descărcarea navelor și vagoanelor de cale ferată ciclul de lucru al macaralelor cu graifâr este în medie de un minut. În acest timp macaragiul manevrează de câteva ori patru mecanisme. Într-un schimb el efectuează pînă la 20.000 de comutări. Aceasta îl obosește și face ca productivitatea macaralei să fie cu 15—20 la sută sub posibilitățile ei tehnice.

Noul dispozitiv de comandă realizat de un institut din Odesa permite dirijarea mai precisă și mai rapidă a macaralelor portale după un program înscris pe benzi de magnetofon. Mai întîi se înregistrează pe bandă ciclurile de lucru ale unui macaragiu experimentat. Apoi, într-o acțiune dispozitivul de programare și aparatele automate de transmitere a comenzilor. Ritmul de lucru al diferitelor organe ale macaralei depinde de viteza de derulare a benzii de magnetofon.

Dispozitive automate corectează la nevoie mișcările macaralei. Astfel, la încărcarea și descărcarea navelor aceste dispozitive urmăresc deplasarea pe verticală sau orizontală a punților și calelor și, în funcție de aceasta, modifică lungimea cablului și deschiderea brațului macaralei.

Programul unei macarale automate cuprinde 28 de comenzi. După ce a executat câteva manevre, macaragiul transmite comanda aparatului iar el se deplasează la alte mașini. În felul acesta un singur om poate comanda mai multe macarale.

Trecerea la comanda automată cu program va duce la sporirea productivității mașinilor și va ușura munca macaragiilor. Modernul aparat va putea fi folosit cu succes și la comanda excavatoarelor și a reincărcătoarelor cu graifâr.

PISCICULTURĂ

Plase electrice

Problele făcute la Institutul de piscicultură din Leningrad au dovedit calitățile excepționale ale electrozilor orizontali introdusi în plasele de pescuit. Nu numai că peștii sînt prinși astfel mai ușor dar, în același timp, sînt și triați. Cimpul electric care se naște în jurul electrodului aduce peștii mari într-o stare asemănătoare somnului hipnotic, încît ei nu mai pot scăpa din ochiurile plasei. În sfîrșit, un alt avantaj al plaselor electrice este faptul că peștii aduși în această stare nu mai pot lansa semnale de alarmă pentru alți pești și în felul acesta randamentul pescuitului crește sensibil.

Fără cuvinte

OBIECTIVE NOI

Utilizări și localizări ale azbestului

Un mare industriaș din Ural, pe nume Demidov, a dăruit pe vremuri împărătesei Ekaterina un covor de o rară frumusețe. Dar după ce împărăteasa a contemplat îndelung remarcabila realizare a celebrilor meșteri din Ural, Demidov a luat covorul și l-a aruncat în flăcările din cămin. După câteva minute... covorul se afla din nou întins la picioarele Ekaterinei. Focul se dovedise neputincios în fața fiavelor de azbest din care fusese țesut darul.

Astăzi, inul de munte, cum i se mai spune azbestului, este o materie primă de primă importanță pentru industriile chimică și aviatică. De aceea, se spune că azbestul

ar fi o valută mai valoroasă chiar decât aurul: de altfel, se și găsește mai rar în natură și este mai folositor. Pompierii echipați în costume din fibre de azbest nu se tem de vâpăi. Țevile din azbociment nu ruginesc și nu putrezesc. Azbestul textil este utilizat la confecționarea de cabluri, sfori, canaturi și benzi izolante de orice lățime și grosime.

Cele mai bogate zăcăminte de azbest din Uniunea Sovietică se află dincolo de munții Ural, în preajma localității cu același nume. Minerul extras aici este foarte prețuit pe piața mondială și e achiziționat chiar de întreprinderi canadiene de prelucrare a azbestului (Canada realizează 73 la sută din producția de azbest a lumii capitaliste) spre a-l adăuga celui autohton și a-i spori astfel calitatea. Reclama producător lor menționează: „Cu adăus de azbest rusesc!”

Recent, a intrat în funcțiune în Kazahstan combinatul de prelucrare a azbestului de la Djetigar. Este a treia întreprindere mare sovietică pentru producția de fibre de azbest. Zăcămintele din apropiere asigură noului combinat materie primă din belșug.

Cariere și fabrica de innobilare a combinatului sînt inezstrate cu tehnica cea mai modernă. Într-o aripă a fabricii de innobilare, care are înălțimea unui bloc cu 20 de etaje, a fost montat un sistem de ventilație ce pompează afară aproape 2 500 000 metri cubi de aer pe oră și aspiră același volum de aer curat. Iarna, aerul pompat în incinta fabricii este încălzit.

Pentru deservirea combinatului se află acum în construcție o uzină mecanică, un depou de locomotive electrice și vagoane, o secție energetică și altele. Iar pentru soluționarea satisfăcătoare a aprovizionării cu apă a combinatului și a orașului Djetigar, vor fi construite câteva rezervoare de apă. Cel mai mare, cu un volum de 16 milioane metri cubi de apă, va îngădui amenajarea unei zone de odihnă.

URBANISTICĂ

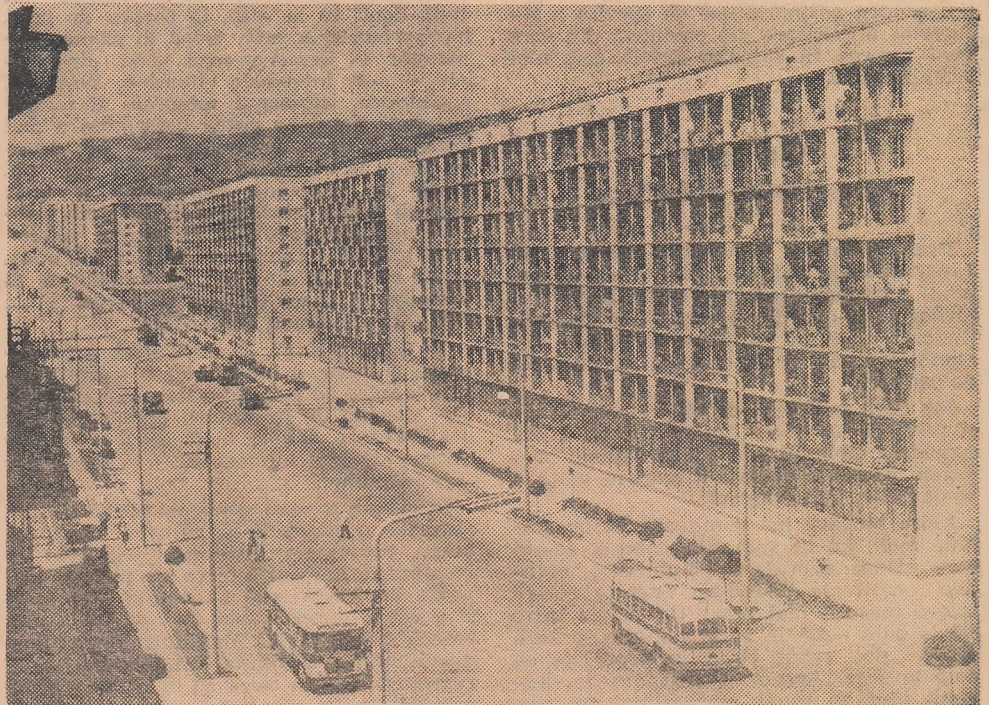
Orașul fierbinte

„Este un oraș înfloritor și bogat în fructe... iar apa de pe cuprinsul lui este fierbinte fără ajutorul focului”, scria, despre Tbilisi, Istarhi, un călător și geograf arab din veacul al X-lea. De la aceste ape își trage numele și orașul — „tbili” înseamnă în gruzină cald.

Tbilisi își extinde în fiecare an hotarele. Pe masivele recent încadrate în contururile orașului se construiește intens. Numai anul trecut au fost date în folosință în capitala Gruziei locuințe cu o suprafață de 220 000 metri pătrați iar pînă la sfîrșitul lui 1965 vor fi gata alți 250 000 metri pătrați de suprafață locativă.

Dar la Tbilisi se construiesc nu numai case de locuit. Este în curs de finisare un mare cinematograful cu 2 500 de locuri. În curînd va fi dat în folosință noul sediu al Institutului de cercetare științifică a manuscriselor și, cea mai mare mîndrie a orașului, metrul va intra parțial în exploatare încă în cursul acestui an.

Împrejurimile pitorești ale orașului se înfățișează, și ele, ca un vast șantier. La mică distanță de Tbilisi se ridică edificiile orașului-satelit Digomi scaldat în verdeață. Orașul-satelit, care va avea o populație de 160 000 de locuitori, se profilează ca un centru științific și cultural, cu un institut agronomic, un nou studio pentru „Gruzia-Film”, institute de cercetări științifice etc. În același timp, Digomi va fi o oază de sănătate, căci va avea multe parcuri, grădini, stadioane și alte complexe de odihnă.

Unul din noile cartiere ale capitalei gruzine

actualitatea

MERIDIANE SOVIETICE

zburătoare publicilor altice

Opinia publică sovietică a aniversat zile trecute împlinirea a 25 de ani de la stabilirea puterii sovietelor și intrarea publicilor baltice în marea familie a popoarelor U.R.S.S.

În prilejul acestei aniversări s-au făcut cum se obișnuiește în asemenea împrejurări — bilanțuri ale marilor transfor-

În Tallinn, tineri estonieni după tradiționalul bal care încheie absolvirea școlii medii.

ări survenite în acest sfert de veac în țările aparținătoare celor trei republici. Ele au putut convinge că în comună cu lux de amănunte un progres imens în toate domeniile economiei, pe toate tărîmurile vieții materiale și spirituale. Foarte elocvente sînt, de pildă, cifrele care atestă sporul producției industriale, care a crescut de mai bine de 15 ori în Letonia și Lituania și de aproape 7 ori în Estonia.

Presa sovietică a subliniat, pe bună dreptate, ca un element semnificativ faptul că nimeni nu se mai miră astăzi în țările noastre, altădată înapoiată, ca Lituania, de exemplu, exportă produse textile și fabricile ei în 72 de țări din Europa, Asia, Africa și America Latină. Și ce produse! Mașini-unelte, aparate de sudură, calculatoare electronice etc.

Salutînd evenimentul, „Pravda” a publicat câteva informații semnificative despre ceea ce înseamnă astăzi o zi din viața publicilor baltice sovietice, din care spui pentru cititorii noștri o seamă de date revelatoare. Ziua aleasă a fost 9 iulie a.e.

În ziua aceea, în Letonia se muncea din plin la construirea centralei electrice de la Mavins, pe Daugava, cu o putere proiectată de 825 000 kW.

Fabricile textile din Lituania puneau la lucru noi modele de țesături și de alte produse, executate din combinații de lînă și fibre sintetice, care se bucură de o entuziastă primire pe întreg întinsul U.R.S.S.

Două sute treizeci de familii se mutau în nou construite în Mustamäe, cel mai mare cartier al Tallinn-ului. De altfel,

CHIMIE

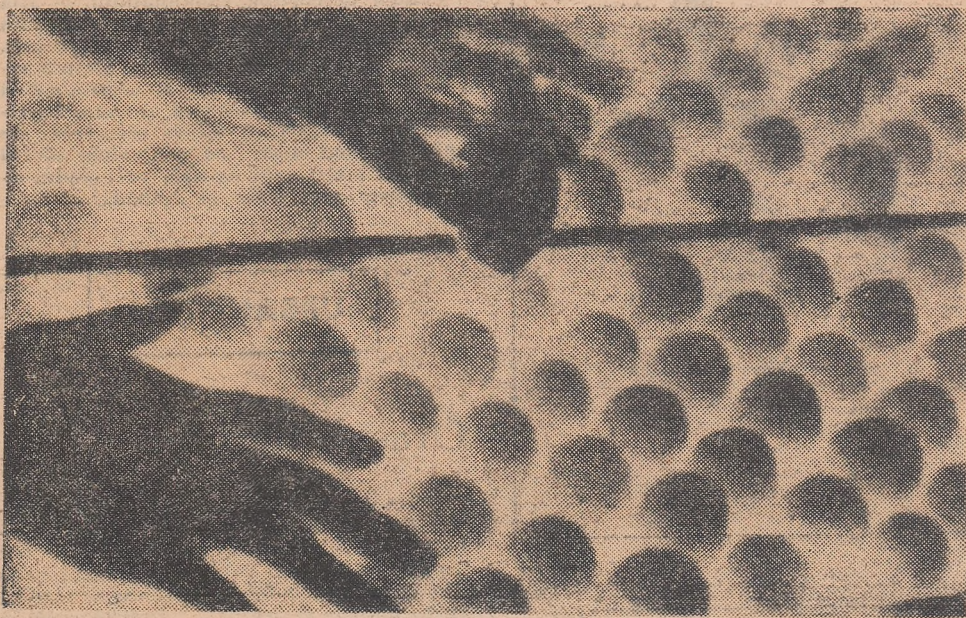
Sporirea resurselor alimentare ale omenirii

Opiniile unui savant sovietic

Una din marile probleme ale veacului XX este înfrângerea flagelului foametei care bîntuie încă, din nefericire, pe mari întinderi ale globului. După estimățiunile aproximative, 10 pînă la 15 la sută din populația globului suferă cronic de foamete. Aproape jumătate din omenire este subalimentată, în sensul că hrana pe care o consumă nu este suficientă și nu conține proteinele necesare. Pentru întreținerea sănătății și dezvoltarea sa normală, omul are nevoie de 3 000 de calorii pe zi, cu con-

ținut de energia solară va putea fi mărit de cîteva ori. „Așa cum arată calculele — scrie acad. Javoronkov — dacă acest coeficient va fi sporit cu 10 la sută, perioada de vegetație fiind de șase luni, un hectar va putea hrăni 100 de oameni, un kilometru pătrat 10 000 de oameni iar toată suprafața cultivabilă potențială a Pămîntului (100 de milioane de kilometri pătrați) ar putea asigura alimentarea satisfăcătoare a unui bilion de pămînteni“.

Această perspectivă ține, totuși, de un

diția — amintită mai sus — ca hrana consumată să cuprindă și o cantitate indestulătoare de proteine. După datele culese de organisme specializate ale O.N.U., alimentația populației din Europa, America de Nord și Oceania corespunde, în linii mari, acestei norme. Dar locuitorii acestor părți ale globului nu însumează decît 29 la sută din întreaga populație a Pămîntului.

În America latină, în Africa și în Orientul apropiat, unde trăiește circa 20 la sută din populația Terrei, rația cotidiană este egală cu aproximativ 2 400 de calorii pe zi. În multe țări din sud-estul asiatic ea nu trece nici de 2 000 de calorii.

Pe de altă parte, populația globului crește cu aproape 65 de milioane de oameni pe an. Cel mai puternic spor demografic se înregistrează tocmai în regiuni care suferă de insuficiență alimentară: America centrală și de sud, Asia de sud-est etc. Dacă acest ritm de creștere a populației se va menține, se crede că în jurul anului 2 000 globul nostru va fi locuit de 7 miliarde de oameni.

Avînd în vedere aceste realități, academicianul Nikolai Javoronkov a publicat în revista „Chimia și viața“ (publicație a Academiei de Științe a U.R.S.S.) un amplu studiu asupra posibilităților de sporire a resurselor alimentare ale omenirii, din care vom încerca să spicim datele cele mai semnificative.

Ce spun cercetările științifice

Dacă pe întreg pămîntul — scrie acad. Javoronkov în studiul amintit — s-ar dobîndi un randament care să fie la nivelul țărilor celor mai dezvoltate, chiar fără extinderea spațiilor cultivate cu plante alimentare, Terra ar putea hrăni 10 miliarde de oameni.

Iar dacă culturile cu plante alimentare și furajere ar fi extinse pe jumătate din suprafața globului s-ar putea dobîndi produsele necesare pentru a asigura viața a 50 de miliarde de oameni.

Flora terestră nu asimilează, în ansamblu, decît 0,3 la sută din energia solară care atinge suprafața Pămîntului. Plantele cultivate utilizează energia solară într-o măsură mai mare (în medie între 0,5 la sută — 1,5 la sută) iar soia, orezul, sfecla de zahăr chiar în proporție de 4—5 la sută. Atunci cînd știința va dezvoltă pînă la capăt mecanismul fotosintezei și va da omului posibilitatea de a dirija acest proces, coeficientul de utili-

zarea a energiei solare va putea fi mărit de cîteva ori. În momentul de față cea mai actuală problemă este creșterea rapidă și substanțială a producției agricole.

Unde intervine chimia

Punerea în valoare a pămînturilor virgine, a deșerturilor, a ținuturilor muntoase cere mult timp și investiții foarte mari.

De aceea, afirmă savantul sovietic, cel mai bun mijloc de a spori rapid resursele alimentare ar fi „chimizarea“ culturilor și a creșterii animalelor și, în primul rînd, sporirea producției și o bună utilizare a îngrășămintelor chimice.

O altă condiție importantă pentru creșterea randamentelor în agricultură este folosirea de mijloace chimice împotriva buruienilor, a paraziților și a diferitelor boli ale plantelor.

După cum chimia trebuie să joace un rol de primă importanță și în creșterea animalelor. Coeficientul de transformare a energiei furajelor obișnuite în produse alimentare nu însumează la carnea de vacă decît 10 la sută, la carnea de porc, lapte și ouă 20 la sută. Dacă în hrana animalelor — demonstrează acad. Javoronkov — s-ar introduce vitamine, hormoni, antibiotice, substanțe minerale și microelemente omul ar putea determina o mai bună asimilare a hranei. De pe acum se trece la utilizarea pe scară tot mai largă în creșterea animalelor a unor materii prime fabricate pornind de la produse nealimentare. Sub influența microbilor aflători în stomacul vacilor sau oilor, ureea sintetică, de pildă, se transformă în proteine și poate înlocui cu succes 25 la sută din proteinele alimentare.

În actuala etapă de dezvoltare a tehnologiei chimice, a biochimiei și microbiologiei tehnice se pot, însă, de asemenea obține plecînd de la materii prime vegetale nealimentare zahăr, acizi grași și alcool etilic, drojdie alimentară, vitamine și alte substanțe.

În sfîrșit, o nouă sursă de hrană pentru animale ar putea fi hidrocarburile petrolului, parafinele lichide purificate cu compoziție obișnuită, care să conțină mai puțin de 0,5 la sută substanțe aromatice și a căror temperatură de fuziune să nu treacă de 30—32° C. Concentratele proteino-vitaminice obținute din hidrocarburile petrolului conțin circa 50 la sută proteine asimilabile, în care intră aproape toți acizii grași importanți pentru organismul animalelor.

Iar ca încheiere să mai amintim, foarte pe scurt, și cîte ceva despre perspective mai depărtate.

Producția totală a fotosintezei tuturor plantelor verzi de pe Pămînt depășește de multe zeci de ori nevoile alimentare ale omului. Această producție este, însă, valorificată nesatisfăcător. Omul nu utilizează încă decît 7—8 la sută din masa biologică a plantelor agricole alimentare și furajere. Și lucrurile stau, evident, și mai prost cînd e vorba de producția fotosintetică a florei oceanice.

Dar — arată acad. Javoronkov — toate substanțele din plante sint, în principiu, bune pentru alimentația dacă nu a animalelor atunci a ciupercilor și bacteriilor ce pot fi apoi utilizate în alimentație.

Cultivarea pe scară largă a algelor monocelulare poate însemna unul din noile mijloace de a folosi fotosinteza plantelor. În ultimii ani se ocupă de această problemă savanții din multe țări care au ajuns la concluzia că există mari posibilități potențiale. Cultivînd, de pildă, chlorella se pot obține, plecînd de la gaz carbonic, săruri minerale și apă, o „recoltă“ de 20 pînă la 40 de tone pe hectar de bazin. Teoretic se pot dobîndi, astfel, între 150—200 de tone de masă biologică pe hectar și pe an.

După părerea unor savanți japonezi — amintește acad. Javoronkov — prețul de cost al proteinei furnizate de chlorella suportă, de pe acum, comparație cu acela al altor proteine. Proteina obținută din chlorella poate hrăni animalele și, după un tratament convenabil, poate fi chiar utilizată și la hrănirea omului. În felul acesta, atunci cînd se va perfecționa producția algelor celulare și se va organiza transformarea lor în produse alimentare, se vor putea reduce de zeci și sute de ori suprafețele necesare pentru producerea hranei de care va avea nevoie omenirea...

Valorificarea posibilităților amintite mai înainte presupune, desigur, mari eforturi. Dar omenirea are astăzi destule cunoștințe și mijloace pentru a le pune în practică.

OCEANOGRAFIE

Semne de întrebare

Planul cincinal de explorare internațională a Oceanului Indian urmează să se încheie la sfîrșitul acestui an. Timp de cinci ani de zile, 40 de nave înzestrate pentru cercetarea științifică, printre care și sovietice, au efectuat peste 150 de croaziere care s-au soldat cu rezultate dintre cele mai interesante.

Oceanografia s-au arătat deosebit de interesate de anomaliile constatate în ce privește temperatura mărilor și oceanelor. De pildă, apa caldă din Marea Roșie (44—55 de grade la 2 000 de metri adîncime în unele regiuni) și cea rece dintr-o zonă cuprinzînd 320 km de-a lungul coastei Somaliei (13 grade la suprafață, în loc de 22—23 grade) ridică o serie de probleme.

În ce privește sursa de apă caldă, se presupune că ea ar rezulta din caracterul tectonic al fundului submarin în regiunea Djedda, unde au fost descoperite dislocări ale scoarței terestre. Temperatura anormal de scăzută atît de aproape de Ecuator nu poate deocamdată fi explicată cu precizie. Oceanografia au stabilit, însă, cauza mortalității crescute a faunei marine, îndeosebi a peștilor în această zonă, mortalitate pusă pînă acum în seama unor curenți de apă ascendenți săraci în oxigen, dar care se datorează tocmai apei reci.

Referindu-se la rezultatele obținute pînă acum de binecunoscuta navă sovietică de cercetări oceanografice „Viteaz“, profesorul Zenkevici, distins recent cu Premiul Lenin, a arătat că în cursul celor patru croaziere de cîte șase luni, fundul Oceanului Indian a fost cercetat cu o deosebită atenție și că harta întocmită cu acest prilej nu confirmă cu nimic teoria potrivit căreia în adîncurile acestui ocean s-ar afla un continent scufundat.

Fără cuvinte.

Știință

PSIHOFIZIOLOGIE

Antrenați-vă creierul

De mult timp se presupunea că stimularea experimentală a funcției cerebrale duce la modificări fizice sau chimice în creierul animalelor. Care să fie, însă, natura acestor modificări?

Pentru a se lămuri, cercetătorii au luat șobolani tineri de aceeași rasă și de sex masculin, pe care i-au împărțit în trei loturi și i-au plasat în condiții diferite de mediu extern. Animalele din primul lot au fost ținute în condiții obișnuite de laborator, cîte trei într-o cușcă. Cele din al doilea lot au beneficiat fiecare de

o cușcă iar încăperea care le adăpostea era liniștită și luminată slab. În fine, șobolanii din al treilea lot au fost grupați cîte 10-12 în cuști mari prevăzute cu instalații de „joc“: scări, trapeze, niște roți duble unite prin bare pe care se cufărău șobolanii, ceea ce făcea ca roata să se învîrtească, și alte aparate menite să solicite animalele și să le îmbogățească reflexele.

După 80 de zile petrecute astfel, a venit rîndul anatomistilor și chimiștilor să-și dea verdictul. Pentru a se asigura rezultatelor rigurozității științifice, ei nu au fost informați asupra condițiilor de viață ale diverselor loturi iar experiențele au fost repetate cu șapte serii de animale. Examenetele anatomice și biochimice au dovedit că la majoritatea animalelor antrenate (62 din 77) scoarța cerebrală crescuse în greutate iar activitatea enzimatică din creier era mărită.

Este interesant de menționat că aceste modificări s-au produs și la șobolani adulți care crescuseră la început cu toții în aceleași condiții și fuseseră despărțiți abia după cîteva luni.

Cercetătorii țin să precizeze că nu se poate stabili vreo legătură între modificările constatate și acumulara de cunoștințe în memorie. Pentru moment ei au vrut doar să demonstreze că mediul extern exercită o influență asupra creierului.

METALOGRAFIE

Sfidînd vidul
și temperaturile solare

În cursul existenței ei, de 4,5 miliarde de ani, Luna a fost o excelentă țintă pentru torrențele de electroni, atomi ionizați sau neutri și alte particule ce străbat cu viteze mari spațiul cosmic erodînd, trespriat, suprafața solului lunar. Microbombardamentul cosmic a și „consumat” 17 centimetri din substanța satelitului nostru natural. Același microbombardament — afirmă oamenii de știință — poate să erodeze, într-un an, pînă la șase miimi de milimetru din suprafața sateliților artificiali ceea ce, în pofida cifrei în aparență mici, e foarte mult cînd e vorba de suprafețele optice, de mare precizie, ale telescoapelor, oglinzilor, camerelor de televiziune.

Știința nu poate, deocamdată, să controleze eroziunea cosmică, deoarece spațiile extraterestre restituie sateliților sub formă de resturi de metal topit. De aceea, savanții sînt nevoiți să reproducă pe Pămînt „neajunsurile” Cosmosului pentru a putea studia în toate amănuntele comportarea metalelor în alte condiții decît cele pămîntene.

Este evident de pe acum că oțelul, titanul, aluminiul, magneziul și chiar unele mase plastice sînt principalii pretendenți la funcția de ecrane de protecție a viitoarelor nave interplanetare. Cu ajutorul unor tunuri speciale, ele au fost supuse unui bombardament de meteoriți artificiali cu o viteză de 10 000 de metri pe secundă!

Un articol semnat de inginerul A. Șibanov în revista „Tehnika-molodioji” relatează cîteva cercetări recente asupra comportării metalelor în vidul cosmic, produs pe Pămînt. Cînd spunem vid cosmic înțelegem o presiune de 10^{-15} mm de coloană de mercur, condiție în care sublimarea substanțelor se intensifică brusc. O problemă esențială a fost, așadar, selecționarea metalelor care rezistă la examenul vidului. Nici de data aceasta nu s-au dezmințit oțelul, aluminiul, plumbul. Magneziul, însă, a fost trecut pe lista neagră. E drept că la o temperatură de 50° îi trebuie trei ani pentru a ceda un strat de atomi de pe suprafața lui, dar la 100° îl cedează în numai cîteva zile (în timp ce plumbului, de pildă, îi trebuie 100 de ani).

„Defectele” vidului cosmic oferă, însă, și unele avantaje neașteptate, care au ieșit la iveală în cursul studiului uzurii și distrugerii metalelor la sarcini variabile. Mare a fost, de pildă, surpriza oamenilor de știință cînd au constatat că piesele de aluminiu care în atmosferă „îmbătrînesc”, în vid se arată neobosite. Ca și cînd vidul le-ar insufla puteri noi, durata lor de funcționare e de 4—7 ori mai lungă decît în atmosferă. E un fapt îmbucurător pentru constructorii de nave cosmice dar... o rîndunică nu aduce primăvara. Și atunci specialiștii și-au îndreptat privirile spre... sticlă.

Rezistența materialelor ar fi de sute și chiar de mii de ori mai mare dacă s-ar putea evita defectele microscopice ale structurii lor. În laborator, mostre de astfel de materiale au fost realizate: un fel de cristale filiforme. Lungimea lor nu depășește, însă, cîteva milimetri iar diametrul lor e de o mie de ori mai mic. Pentru viitor se prevede, însă, confecționarea din asemenea materiale a unor odgoane și foi de dimensiuni mari, un fel de împletituri din metal, sticlă și masă plastică care vor fi de neînlocuit în construcțiile cosmice.

Împletituri similare sînt folosite, de altfel, de pe acum, la fabricarea parașutelor de frînare a navelor în timpul aterizării. Ele sînt realizate din fire de oțel de două ori mai subțiri decît firul de păr; un metru pătrat de această țesătură consumă 18 km de fire metalice și rezistă la temperaturi de mai bine de 800° ! Și mai rezistente sînt, însă, împletiturile din metal și sticlă sau sticlă și masă plastică.

Ținînd seama de stadiul actual al cercetărilor, savanții sovietici sînt de părere că într-un viitor apropiat vor fi create materiale din sticlă și plastic care vor rezista la fantasticele temperaturi solare de 3000° și că pînă în 1970 noile materiale vor însuma circa 50 la sută din greutatea construcțiilor cosmice.

GEOFIZICĂ

Soarele cîntă

Pătrunzînd în cîmpul magnetic al Pămîntului, particulele încărcate electric care au pornit din Soare dau naștere multor fenomene ce nu și-au găsit încă o explicație mulțumitoare. Printre ele se numără și poeticul „cîntec matinal al Soarelui” auzit acum de trei-patru ori pe lună de cercetătorii stabiliți în localitatea Sogra din regiunea Arhanghelsk. El se doarește oscilațiilor unor unde electromagnetice din domeniul frecvențelor sonore. Într-o dimineață, la 2,25 ora Moscovei, liniștea care plutea peste stațiunea instalată recent de Institutul de geofizică al Academiei de Științe a U.R.S.S. a fost străbătută de sunete suave și triluri de privighetori. Timp de două ore cîntecul s-a amplificat făcînd să răsună toată clădirea, apoi s-a stins într-un murmur. Abia atunci cercetătorii, aplecați peste aparatele de înregistrare grafică și magnetofone, au observat că mijeca de ziuă. Benzile sînt minuite cu deosebită grijă deoarece conțin importante secrete dezvăluite de Soare și devenite acum un bun al Pămîntului care va permite oamenilor de știință să pătrundă încă una din tainele Cosmosului.

Fotoghicitoare

Ce reprezintă această fotografie?
(Citiți răspunsul în pag. 12-a)

GLACIOLOGIE

Printre banchize și aisberguri

Nu de mult, din portul Murmansk a ridicat ancora motonava „Sestrorejk” care, traversînd Marea Barent, a pus capul, spre Insulele Spitzbergen. Ținta finală a călătoriei este portul arctic Barentsburg, unde motonava va debarca o echipă de glaciologi sovietici. Scopul expediției este studierea fenomenului de topire a zăpezilor și ghețurilor, precum și a zonelor de uscat din imediații lor vecinate. Studiul ghețurilor este extrem de important pentru știință, adevăr demonstrat din plin de rezultatele dobîndite pînă acum.

În ultimul timp, cercetările din bazinul arctic au fost făcute mai mult cu avioane și de pe banchizele în derivă. Cele mai interesante studii realizate în această regiune a globului rămîn, însă, tot cele privitoare la banchiza arctică. Deriva acesteia a fost măsurată cu ajutorul a 100 de radiofaruri și 50 de stațiuni meteorologice automate, care au reușit să acopere prin rețeaua lor o vastă întindere. Între altele s-a putut stabili că media vitezei cu care înaintează este de aproximativ doi kilometri pe zi și că cea mai caracteristică trăsătură a bazinului arctic o constituie prezența gheții vechi ce alcătuiește cam 70 la sută din totalul ghețurilor polare, restul avînd o vechime de mai puțin de doi ani.

Sub acțiunea vînturilor, deosebit de puternice în Arctica, marginile marii banchize pot să se deplaseze pe distanțe cuprinse între 600 și 700 de kilometri. În același timp, de-a lungul întregului an, din pricina neregularității în deplasarea gheții, în mijlocul banchizei apar întinderi de apă liberă, în unele regiuni ele fiind vizibile o perioadă mai lungă de timp. Marile cîmpuri, cunoscute sub numele de „insule de gheață”, sînt și ele desprinse din banchiză; unele dintre ele pot atinge suprafețe de pînă la 700 km pătrați! Datorită suprafețelor plate care le caracterizează, ele sînt foarte potrivite pentru instalarea bazelor științifice de cercetări, a căror activitate durează de obicei timp îndelungat.

Cercetări recent întreprinse în Arctica au furnizat, de asemenea, multe date noi despre fundul oceanic. O descoperire importantă a fost, de pildă, aceea a lanțului de munți scufundați, denumiți „Lomonosov”, care se întind de la arhipelagul Noua-Siberie pînă în Groenlanda și au vîrful cel mai ridicat cunoscut pînă acum la o adîncime de 954 de metri!

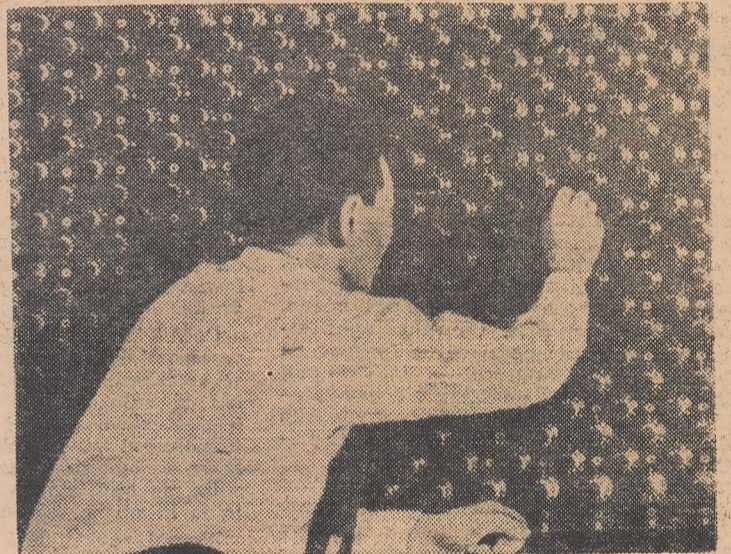
După cum se vede, avem de-a face cu rezultate interesante care, în cursul cercetărilor planificate pînă la sfîrșitul lui 1965, se vor îmbogăți, desigur, cu noi concluzii. O atenție deosebită este acordată munților de gheață plutitori — aisbergurilor. Partea vizibilă a unui aisberg nu este decît o mică porțiune din masa lui totală, cea mai mare parte fiind cufundată în apa oceanului. Experiențe științifice în vederea determinării raportului — necunoscut pînă de curînd — între partea vizibilă și cea cufundată au fost întreprinse în stațiunea sovietică Mirnii, mai ales de către savantul Andrei Kapița,

Într-o zi, pilotul unui avion sovietic a semnalat un uriaș munte de gheață cu vîrful plat și nu neregulat ca de obicei. O echipă de exploratori condusă de savant s-a îmbarcat într-un elicopter și a coborît pe muntele de gheață. După care, un membru al echipei a fost lansat cu ajutorul unei frînghii de-a lungul crestei ghețurii pentru a-i măsura înălțimea (stabilită a fi de 26,21 metri). Apoi, exploratorii au procedat la săparea unor găuri în gheață; în unele din ele au introdus mici încărcături cu explozibil, în altele au instalat receptoare seismice. O dată pregătirile terminate, elicopterul și-a luat zborul avînd la bord întreaga echipă, în afară de Kapița, care a făcut să explodeze încărcăturile. Oscilografii aflat la bordul elicopterului a înregistrat efectele exploziei și a indicat reflectarea undelor de la fundul oceanului la extremitatea scufundată a ghețurii. Calculul făcut a stabilit că, avînd o înălțime de 194 metri, ghețarul era cufundat în apă într-o proporție de 6/7, fapt care i-a surprins pe oamenii de știință sovietici deoarece pînă atunci se credea că proporția ar fi de 1/3.

Cunoașterea mărimii ghețurilor e foarte importantă, deoarece anual se formează aproximativ 7 500 asemenea munți de

gheață! O mare parte dintre aceștia provin din ghețarii masivi ai munților Groenlandei — din care se desfac atunci cînd ajung în contact cu apa oceanului — sau din marea calotă de gheață ce acoperă regiunile Polului Nord. Mulți dintre acești uriași au lungimi de 100—200 m și o înălțime vizibilă de 50—100 m!

Cel mai mare aisberg a fost interceptat în anul 1860, fiind de fapt un imens fragment desprins din calota polară; avea forma literei „L”, cu brațul mare lung de 85 km și cel mic de 48 km! În 1893 a fost descoperit un alt uriaș, cu o lungime de peste 80 km. De fapt, însă, numai un număr de aproximativ 400—500 de ghețari coboară spre sud, sub cea de-a 48-a paralelă nordică, adică dincolo de insula Terra Nova, în regiunea Atlanticului de Nord străbătută de un intens trafic maritim. S-a stabilit că aisbergurile pot rezista la topire aproximativ trei ani, în care timp parcurg distanțe de peste 3 000 km, pînă cînd încep să se fărîmițeze, sub acțiunea curenților calzi, în bucăți din ce în ce mai mici, dar la fel de periculoase pentru navigație. Partea cufundată în apă

Electronica este un aliat prețios și în elucidarea tainelor extremităților înghețate ale globului. În fotografia noastră: Integrator electronic utilizat la Institutul pentru studierea ghețurilor din Yakutsk.

este înzestrată cu un fel de pînten invizibil care, în caz de ciocnire cu o navă, cauzează avarii dintre cele mai grave. Un ghețar, să zicem de formă cubică, cu latura de numai 6 metri, poate scufunda chiar o navă de mare tonaj.

În același timp, savanții au stabilit că, dată fiind mărimea părții cufundate, ghețarii derivează mai mult sub acțiunea curenților marini decît a vînturilor. Aceasta și explică faptul de ce un ghețar poate înainta asupra unei nave de parcă ar fi împins de o forță misterioasă, chiar dacă vîntul suflă în direcție contrară. După faimoasa catastrofă a transatlanticului „Titanic”, întimplată în 1912, a luat ființă, în 1914, ca măsură preventivă, „Patrula internațională de apărare împotriva ghețurilor” cu misiunea de a repera și stabili traseul lor probabil. Măsura s-a dovedit cu atît mai necesară cu cît aisbergurile — care pe timp frumos pot fi văzute de la 30 km depărtare — pe timp de ceață, deosebit de frecventă în această regiune a oceanului, nu pot fi zărite nici de la cîteva metri. În felul acesta, aisbergurile sînt o mare primejdie pentru navigație, cu atît mai mult cu cît viteza lor medie de deplasare este de 16 km pe zi și uneori chiar 50—60 km, ceea ce îi face să apară în cele mai neașteptate locuri.

Astăzi, detectarea ghețurilor este organizată mai eficient, mulțumită avioanelor și radar-ului, mijloace care nu pot, însă, înlocui cu totul observațiile vizuale efectuate de navele rapide care își au baza în portul Argentina din Terra-Nova. Căci radar-ul nu poate repera ghețarii mici, mai ales pe vreme rea cu valuri mari, ceea ce e grav deoarece, cum am arătat mai sus, chiar și un astfel de ghețar poate scufunda un vas mare.

Noile cercetări, despre care am amintit la începutul articolului nostru, sînt menite să proiecteze alte lumini asupra lumii misterioase și neprietenoase, încă, a marilor întînsuri de gheață și asupra legilor care le guvernează.

P. Voiculeț

Canotajul, un excelent sport estival.

TEMĂ DE SEZON

Sporturile estivale și sănătatea

Vara este anotimpul ideal pentru practicarea exercițiilor fizice și a unor sporturi de sezon. Despre influența pe care o exercită cultura fizică și sportul asupra organismului nu este, desigur, cazul să mai vorbim. Perfecționarea dirijării mișcărilor de către sistemul nervos central, creșterea volumului și forței mușchilor, menținerea (mai ales la adulți și la persoane în vârstă) a unei înfățișări zvelte, ameliorarea activității inimii și aparatului circulator, în fine sporirea forțelor de apărare a organismului — iată numai câteva din efectele pozitive ale practicării sportului. Care sînt însă sporturile cele mai indicate pe timpul verii? În primul rînd:

INOTUL, una dintre ramurile sportive cele mai accesibile, intrucît se poate înota de la vîrsta de 4 ani și pînă la adînci bătrînețe. Pe lîngă faptul că fiecare om e bine să știe să înoate, ceea ce îl poate ajuta să se salveze pe sine sau să salveze pe altcineva în cazul unui pericol de înece, înotul este un așa-zis „sport total” care favorizează respirația și dezvoltarea circulației întregului organism. De aceea, înotul este totodată și un sport recomandat pentru profilaxia varicelor și a altor afecțiuni vasculare.

Datorită presiunii hidraulice a apei și rezistenței pe care o depune la mișcare, înotul exercită asupra organismului nu numai o acțiune generală de fortificare și călire, ci servește și ca o gimnastică excelentă pentru organele respiratorii. Înotul dezvoltă mușchii inspiratori și expiratori și mărește mobilitatea cuticiei toracice. Pentru a dezvolta influența favorabilă a acestui sport, inspirația și expirația trebuie coordonate cu mișcările miinilor. De aceea, în timpul înotului, respirația se face energic pe gură iar expirația se face încet în apă. În urma acestei gimnastici respiratorii sistematice, capacitatea vitală a plămînilor ajunge la 5 000—7 300 cm³.

Dintre diversele stiluri de înot, stilul crael este cel mai rapid (dar necesită un mare consum de energie); brasul este cel mai lent și cere un efort fizic mai redus, fiind deci mai indicat pentru persoanele în vîrstă.

„Mirajul apei”, care fascinează pe mulți înotători amatori, îi face să rămînă peste timpul potrivit (20—30 de minute) în apa bazinului, lacului sau mării. Aceasta duce la o mare pierdere de căldură a organismului, care la oamenii în vîrstă creează o predispoziție la răceală, ce începe cu frisonul caracteristic. Dragi înotători, evitați deci duratele și vitezele de „performanță” și folosiți acest sport numai pentru călirea organismului vostru!

CANOTAJUL este cel de al doilea sport estival care dezvoltă viteza mișcărilor, forța și rezistența aparatului locomotor și capacitatea de a coordona activitatea acestuia cu mișcările respiratorii. După cum se știe, există următoarele forme de canotaj: popular, academic (cu ambarcațiuni speciale, ușoare, înguste, lungi) și caiac-canoe. În cazul canotajului popular acționează mai ales mușchii spatelui, abdomenului, centurii scapulare și miinilor, iar în stilul „academic” acționează și

mușchii picioarelor, datorită poziției șezînd mobile.

Canotajul ca sport nu este recomandabil persoanelor în vîrstă, dar vîslitul ușor poate fi practicat cu moderație. Mișcările ritmice de vîslit, corespunzătoare puterilor, asociate cu șederea în aer curat, pe un rîu sau lac pitoresc, au o influență favorabilă asupra organismului omului în vîrstă.

CICLISMUL este, de asemenea, un sport recomandabil pentru prevenirea varicelor și afecțiunilor vasculare periferice, pentru că munca fizică cea mai importantă o efectuează mușchii picioarelor. Mușchii trunchiului și miinilor se găsesc într-o stare de încordare statică. În timpul mersului pe bicicletă se intensifică și activitatea inimii și plămînilor.

Mersul pe bicicletă este accesibil și copiilor de 6—10 ani (sub această vîrstă, tricicleta reprezintă un bun antrenament pentru acest sport), precum și persoanelor de vîrstă înaintată, deoarece efortul fizic impus de sportul „pedalelor” poate fi ușor dozat, accelerînd sau încetinînd viteza mersului și scurtînd eventual distanța rutei.

Dr. V. M. Postnikova
Medic sportiv

DIETETICĂ

Condimente! Cît? Cum?

Condimentele (de la latinescul „condimentum” din „condire” — a adăuga, a drege) sînt substanțe care au, în general, o slabă valoare nutritivă, dar care sînt folosite ca „adaus” pentru a da gust și miros plăcut produselor alimentare, pentru a stimula pofta de mîncare și, implicit, secrețiile gastrice și digestia.

Cele mai importante condimente sînt: sarea de bucătărie, oțetul, acidul oitric, ceapa, usturoiul, hreanul, muștarul, boiaua, piperul, ardeiul iute, cuișoarele, vanilia, scorțișoara, foile de dafin, cimbrul, mărarul, frunzele de leuștean, boabele de enibahar, chimionul, anasonul etc.

Folosirea excesivă a unor condimente iritante — cum sînt mai ales boiaua, ardeiul iute, piperul și muștarul — poate provoca tulburări ale digestiei, boli de stomac (gastrite, ulcer gastric) sau agravarea unor boli de ficat și rinichi.

Abuzul de oțet (acid acetic), de acid citric sau chiar de lămiie devine, de asemenea, nociv organismului, deoarece alimentele acide sînt demineralizante și produc iritația mucoaselor, leziuni sau alte afecțiuni ale tubului digestiv.

Sarea, în exces, poate și ea dăuna anumitor bolnavi (hipertensivi, renali etc.) totuși nu are rost să restringem prea mult sarea, acestor categorii de bolnavi, deoa-

rece în acest caz mîncărurile nu mai au nici un gust iar apetitul se scade. Un regim complet desodat (fără sare) nu e indicat decît arareori.

O serie de condimente se pot folosi, însă, după voie, deoarece ele nu sînt atît de excitante cum se crede de obicei. Din acestea fac parte diversele plante aromatice (dafin, leuștean etc) sau ceapa și usturoiul (verde) care nu reprezintă nici un fel de pericol pentru organism, decît în cazuri speciale indicate de medic.

Din categoria condimentelor mai fac parte și unele mirodenii care sînt utilizate pentru aroma lor plăcută cum sînt: vanilia, scorțișoara, cuișoarele, coaja de lămiie și de portocale. Aceste mirodenii, folosite rațional, condimentează în mod agreabil unele preparate și sînt suportate de majoritatea suferinzilor. Cu ajutorul lor se poate da gust unor mîncăruri de regim (legume, brînză de vaci, supe dietetice) care, prin monotonia lor îi exasperază pe bolnavi.

Condimentele sînt deci necesare și folosirea lor moderată contribuie la gustul și aroma preparatelor culinare; utilizarea lor depinde în mare măsură de felul în care se pricepe gospodina să le dozeze.

Dr. R. E. Irinov

LA ÎNTREBĂRILE CITITORILOR

Tratamentul micozelor uscate ale pielii capului

Tov. St. M. — București

Micozele uscate ale pielii capului sînt un grup de afecțiuni de origine parazitară (paraziți vegetali) din care fac parte tricoftizia, microsporia, favusul.

Tratamentul de elecție constă în preparate din grupul griseofulvinei. Se administrează pe gură 1—2 gr timp de 3—4 săptămîni.

Pentru a împiedica reîmbolnăvirea părului nou-crescut, se recomandă raderea sau tunderea cît mai scurtă a părului din 10 în 10 zile.

În caz de lipsă a griseofulvinei sau a preparatelor similare se recurge la roentgenerapia epilatoare, făcută bineînțeles de către un medic specialist. Părul cade singur sau poate fi extras ușor după două săptămîni de tratament.

Din acest moment se fac badijonări zilnice cu soluții de tipul:

Rp. iod metaloidic 1 g +
ac. salicilic 2 g
alcool 100 g

D. S. ext. badijonări timp de 2 luni.

„Căciulile, șepcile și orice obiecte folosite pentru acoperirea capului vor fi deparazitate prin căldură uscată la 120° sau, mai bine, înlocuite.

Rinita alergică cronică

Tov. A. L. — Timișoara

Această boală este produsă de o reacție alergică (de obicei față de anumite plante înflorite), predispoziția pentru îmbolnăvire fiind de cele mai multe ori moștenită. În afara unui guturai „rebel”, „exploziv” și a strănutului „în salve” pot surveni și ascensiuni febrile, conjunctivită și uneori accese de astm.

Tratamentul este foarte dificil, pentru că „alergenul” e în mod obișnuit necunoscut. **Desensibilizarea**, dacă este corect efectuată, dă rezultate satisfăcătoare. Este bine, însă, ca ea să fie începută în primele luni ale anului pentru ca tratamentul să fie terminat în momentul înfloririi plantelor. În acest scop se utilizează preparate care conțin extracte din mai multe polenuri. Prin injectarea subcutanată a unor doze crescînde din aceste preparate se poate obține o desensibilizare față de polenurile care declanșează tulburările.

La femei nu se va injecta antigenul (polenic) începînd cu trei zile înainte menstruației, în timpul și trei zile după terminarea ei.

Uneori, tratamentul desensibilizant nu este eficient decît 6—12 luni și trebuie repetat. Medicul va stabili, în fiecare caz, dacă gravitatea tulburărilor justifică un tratament destul de anevoios sau dacă bolnavul poate fi tratat simptomatic printr-o medicație antialergică.

Criza de rinită alergică poate fi prevenită, uneori, printr-o cură de clorocalcin 50 picături x 3 pe zi asociat cu vitamina C 200 3 pe zi, anafilin 3 pe zi sau alergen 2—3 pe zi. Această cură va fi făcută timp de cîteva săptămîni înainte de apariția obișnuită a crizei.

În perioadele de criză, e bine ca bolnavii să nu iasă afară fără a introduce în nas soluții antialergice (Rp. efedrină hidroclorică 0,25 g + sol. adrenalină hidroclorică 1% 20 picături + vaseilină 10 g. D.S. extern cîte 6—8 picături de 3 ori pe zi) și să-și acopere ochii cu ochelari închiși ermetic, de felul celor utilizați de automobiliști.

Medicus

Poșta medicului

P. P. — București: Pentru a vă putea da un răspuns care să vă fie realmente util, vă rugăm să lăsați orice prejudecăți de o parte și să ne descrieți anunțînd felul cum se manifestă afecțiunea dv.

LUZANA C. — Focșani: Vă mulțumim pentru aprecieri și sugestii. Pentru a vă da adresa solicitată vă rugăm să ne comunicați adresa dv. anexînd timbre pentru răspuns.

BOLAT MĂNDIA — Oltenești (Huși): V-am răspuns prin poștă.

MARTA H. — Sibiu: Pubertatea precoce poate avea cauze multiple (hipotalamică, suprarenală, idiopatică) și poate determina la un moment dat (pînă la 12 ani) o accentuare puternică a creșterii staturale față de media vîrstei. După stabilirea precoce a pubertății, urmează închiderea precoce a cartilajelor de creștere și înălțimea definitivă a copilului poate rămîne chiar subnormală. Vă recomandăm de aceea să faceți neapărat tratamentul ce vi s-a recomandat.

VASILE NICOLAE — București: Dacă ați avut o angină streptococică examenul de urină este absolut necesar pentru a surprinde eventuala afectare renală; trebuie să-1 mai repetați timp de 3—4 săptămîni. Este bine de asemenea să vi se măsoare tensiunea arterială săptămînal.

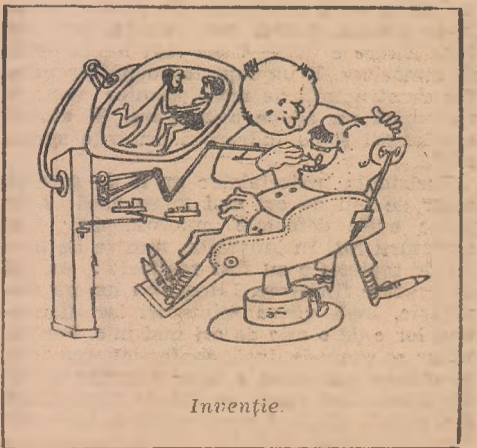
COSTEL TEODOR — Piatra-Neamț: Din cele descrise de dv. reiese că e vorba de o vindecare „cu defect”. Aveți adică o **nefrită reziduală**, care poate exista la bolnavii vindecați de puseul acut, persistînd uneori luni și ani de zile o ușoară albuminurie sau o ușoară hematurie microscopică sau ambele. Cu îngrijirile igienicodietetice care vi s-au recomandat și evitarea infecțiilor și aceste cazuri se pot, totuși, deseori vindeca. Mai reveniți.

MIHAI RĂDULESCU — București: 1) **Alitiile pentru nas** pot fi aplicate cel mai simplu astfel: pe capetele a două bastonașe subțiri (stilet, bete de chibrituri, scobitori) se înfășoară strîns puțină vată. Capetele astfel înfășurate în vată se afundă în pomadă și apoi se introduc în cavitatea nazală. Se lasă în nas aproximativ 5-8 minute. 2) Pentru gargară și spălături bucale întrebuiți următoarea formulă care poate fi folosită și în celelalte forme de stomatită: Rp. T-ra Myrrhe + T-ra Gallarum + T-ra Rhanthianial aa 10 g. D.S. pentru gargară, cîte 40 picături într-un pahar cu apă.

AMARIEI S. — Brașov: Sintem net împotriva laxativelor a căror întrebuițare sistematică, cu prețul unei rezolvări de moment, duce cu timpul la obișnuință și la complicații rebele la tratament (colite, pericolite). Un mijloc eficient și simplu pentru stimularea reflexului gastro-colic: dimineața, un pahar cu apă rece și o linguriță de miere (pe nemîncate). Între mesele principale un „prînz de fructe” (nu coarne, nu gutui, nu afine sau căpsuni) și mai ales, combateți sedentarismul.

ANCA P. — Constanța: Dacă suferiți de hipertiroidism și insomnie, benzodrina este contraindicată și vă recomandăm un examen de specialitate (endocrinologic) și analize complementare (VSH, ASI.O, fibrinogenemie etc.).

N. R.: Răspunsurile la rubrica „Poșta medicului” se dau în ordinea primirii scrisorilor. În cazuri excepționale, cei care doresc să li se răspundă direct prin poștă sînt rugați să anexeze timbrele pentru francarea adresei de răspuns. Răspunsurile în revistă au însă prioritate asupra celor prin poștă.

Invenție.

CINEMA

După Festival

După ce mai bine de două săptămâni a fost un fel de turn Babel modern — în care șazece de limbi ale pământului s-au făcut auzite simultan și în cea mai deplină armonie, în camerele, sălile și restaurantele, în ascensoarele și pe palierale, în holurile și pe culoarele sale — statul major al celui de-al IV-lea Festival in-

Marina Vlady a fost o favorită a publicului moscovit

ternațional al filmului a redevenit pur și simplu hotelul „Moskva”. De fapt nu chiar pur și simplu, deoarece impozanta casă de oaspeți din inima Moscovei este așa de strâns legată de tradiția acestei competiții cinematografice, încât nimbul pe care i l-a conferit contactul cu atâtea stele ale firmamentului mondial continuă să strălucască și în pauza bienală dintre festivaluri.

Oficial, Festivalul de la Moscova și-a stins reflectoarele la 20 iulie. Dar ecourile sale sînt încă vii și omniprezente, evenimentele-i continuă să fie dezbătute cu aceeași pasiune.

Finalul Festivalului a fost dominat de proiecția primelor două părți ale epopeii cinematografice „Război și pace”, care a împărțit, împreună cu filmul maghiar „20 de ore”, Marele Premiu. Impresionanta realizare a lui Serghei Bondarciuk, care s-a bucurat de critici unanim entuziaste, a impus o nouă stea. Căci pînă atunci, nici publicul, nici oaspeții, nici fotoreporterii nu o văzuseră la față pe Liudmila Savelieva. În timp ce ceilalți actori erau urmăriți pas cu pas, mereu înconjurați și asaltați, Liudmila Savelieva circula liniștită și anonimă. Dar cînd după vizionarea primelor două serii ale tetralogiei „Război și pace” — „1805” și „Natașa Rostova” — în sala de spectacol s-a aprins lumina, Liudmila Savelieva era celebră.

Un pasionant subiect de discuții al acestei perioade a fost și realizarea lui Popescu-Gopo, „Harap Alb”, distins cu premiul de regie.

În ultimele zile ale Festivalului au mai sosit la Moscova oaspeți așteptați cu legitimitate nerăbdare: Sophia Loren, protagonista filmului „Căsătorie în stil italian”, regizorul Michelangelo Antonioni și actrița Lucia Bose, celebra soție italiană a nu mai puțin celebrului toreador spaniol Luis Miguel Dominguin, venit și el. Atracția exercitată de Festivalul de la Moscova a fost atât de mare încît mulți cinești au venit însoșiți de familiile lor. Pe Marina Vlady, membră în juriul concursului de filme artistice, au secondat-o sora ei, actrița Odile Versois (care a vizitat și țara noastră) și, bineînțeles, soțul ei; pe tînăra Marie-France Pisier au acompaniat-o, ca turiști, mama și fratele ei; în ultimele zile a sosit și artista japoneză Keiko Kishi, soția regizorului Yves Ciampi, care a reprezentat Franța în concursul de filme artistice. Mulți oaspeți au venit cu copii — mai mici, sau mai mari, care au declarat că nu intenționează să îmbrățișeze cariera cinematografică a părinților, dar că au ținut să fie prezenți la Festival, să cunoască Uniunea Sovietică și poporul ei.

Firește, fiecare participant la marea competiție moscovită a filmului a acumulat un noian de impresii.

„La nici un alt festival n-am văzut reunite atîtea naționalități. La nici un alt festival nu-ți poți face o idee așa de largă despre cinematografie la scara mondială”. — a declarat într-un articol englezoaica Nina Habbin, critic de film.

„Deviza Festivalului de la Moscova — umanism, prietenie, pace între popoare — mă impresionează în mod deosebit. Lumina are nevoie de ele mai mult ca oricînd” — a scris cunoscutul regizor italian Giuseppe de Santis.

Părerii asemănătoare au fost exprimate și de multe alte personalități ale cinematografiei mondiale. Pentru că ideea Festivalului de la Moscova, înaltul lui mesaj răspund într-adevăr celor mai sacre năzuințe ale omenirii.

Iulia Scutaru

Palmaresul

Marele premiu „ex aequo”: „Război și pace” (U.R.S.S., Serghei Bondarciuk) și „Douăzeci de ore” (R. P. Ungară, Zoltán Fábri).

Medalii de aur: „Cerul deasupra capului” (Franța, Yves Ciampi), „Atentatul” (R. S. Cehoslovacă, Jiri Sequens).

Trei cineaști celebri: actrița iugoslavă Gordana Miletici și regizorii Mark Donskoi (U.R.S.S.) și Giuseppe de Santis (Italia).

Premiul special al juriului: „Le soldatesse” (Italia, Valerio Zurlini).

Medalii de argint: „Trei pași pe pămînt” (R. P. Polonă, Jerzy Hoffmann și Eduard Skorjenski), „Marile curse” (S.U.A., B. Edwards).

Medalie de argint acordată cinematografilor în curs de dezvoltare: „Această lume tînără” (Algeria).

Premiul de interpretare feminină: Sophia Loren (Italia), pentru filmul „Căsătorie în stil italian”.

Premiul de interpretare masculină: Sergo Zakariadze (U.R.S.S.), pentru filmul „Tatăl soldatului”.

Premiul de regie: Ion Popescu-Gopo (România), pentru originala montare a basmului „Harap Alb”.

Premiul pentru cea mai bună ecranizare: „Aventurile lui Werner Holt” (R. D. Germană).

Premiul pentru imagine: Tomislav Pinter (R.S.F. Iugoslavia) pentru filmul „Prometeu din insula Visevica”.

Premiul celui mai bun film pentru tineret și copii: „Autorizație de căsătorie” (R. P. Bulgaria, N. Korabov).

Diplome speciale ale juriului: regizorului Susumu Hani (Japonia) pentru filmul

„Mină în mină”; regizorului Viatroslav Mîmica (R.S.F. Iugoslavia) pentru filmul „Prometeu din insula Visevica”; filmului „4 x 4” (Norvegia); actorului Bourvil (Franța) pentru rolul din filmul „Descurcările”; actriței Liudmila Savelieva (U.R.S.S.) pentru rolul din filmul „Război și pace”; actriței Julie Christie (Anglia) pentru rolul din filmul „Darling”.

Marele premiu pentru filme de scurt metraj „ex aequo”: „Una lacrimă sul viso” (R. S. F. Iugoslavia), „Doi îndrăgostiți” (U.R.S.S.).

Premiul Fipresci „ex aequo”: „Douăzeci de ore” (R. P. Ungară) pentru lung metraj și „Doi îndrăgostiți” (U.R.S.S.) pentru scurt metraj.

COREGRAFIE

Marele balet!

„A venit marele balet!” Așa au anunțat ziarele londoneze turneul trupei de balet a Teatrului Mare din Moscova în capitala Angliei.

Spectatorii i-au primit pe balerini sovietici cu un entuziasm care a inspirat croniciarul de la „Daily Express” următoarea figură de stil: „...marele balet a fost primit în Anglia cu ovații în stare să zguduie podul Waterloo” (care se află în fața sălii de spectacol „Royal Festival Hall”, pusă la dispoziția trupei moscovite).

Metafora, foarte exactă, a fost reluată în diferite variante și în alte ziare de mare tiraj. Căci turneul balerinelor de la Bolșoi este privit la Londra ca o sărbătoare a dansului, răsplătită seară de seară cu aplauze și flori, cu o căldură care infirmă legenda despre caracterul flegmatic al britanicilor.

Programul turneului este bogat. „Școala de balet” a lui Șostakovici, cu coregrafia semnată de Asaf Messerer, „a abătut asupra spectatorilor o cascadă de dansuri de virtuozitate, executate cu o strălucire unică — cum comenta „Daily Mirror”. Baletul „Giselle” a prilejuit londonezilor reînfrînarea cu talentatul cuplu Marina Kondratieva și Marius Liepa, pe care l-au îndrăgît din turneele anterioare. „Raymonda” a însemnat debutul englez al tinerei balerine Elena Riabinkina, socotită de specialiști ca o dansatoare de mare viitor. „Don Quijote” cu Vladimir Vasiliev și Nina Timofeeva în rolurile principale și un bogat program de recital — iată cu ce se prezintă balerini de la Teatrul Mare în actualul lor turneu londonez.

Intervievată asupra acestui eveniment artistic în viața Londrei, Jenny Lee, locuitor parlamentar al ministrului învățămîntului și științei, a declarat:

— Sînt pur și simplu fermecată. Baletul este o artă strălucită și grea, care nu suferă mediocritatea. Baletul admite numai perfecțiunea. Or, tocmai această calitate asigură succesul balerinelor sovietice. Ce nivel înalt, cită măiestrie!

Părerii la fel de entuziaste au fost exprimate și de celebra balerină engleză Margot Fontaine, ca și de alți specialiști.

TEATRU

Ingrid Bergman, eroină provincială

Micile orașe nu-și pot permite luxul de a avea teatre mari, dar nimeni nu le poate împiedica să aibă actori mari. Așa a fost Yvonne Arnoul, îngerul-păzitor teatral al localității engleze Guildford. Ei îi datorează orașul dragostea sa pentru artă, una dintre cele mai scumpe podoabe ale omului. De aceea noului teatru construit la Guildford i s-a dat numele Yvonnei Arnoul.

Dar cum să reziste — ca să nu mai vorbim de beneficii — un teatru cu ceva mai mult de 500 de locuri într-un oraș de 40 000 de locuitori? Singura șansă de a supraviețui era „împingerea” limitelor sălii de spectacol într-atît încît să cuprindă și alte orașe, și în primul rînd Londra.

Ideea nu era deloc simplu de realizat. Londra își are teatrele ei și nu oricine e de acord să se zdruncine cu trenul, cheltuind astfel bani în plus pe lângă costul biletilui, numai pentru a scoate din încurcătură teatrul din Guildford. Așa s-a născut „problema triumfului”: regizor-piesa-interpret. În calitate de regizor a fost invitat sir Michael Redgrave, socotit un „Stanislavski englez”, care a trebuit, la rîndu-i, să aleagă piesa și interpreta. Alegerea lui s-a oprit asupra piesei „O lună la țară” de Turgheniev și asupra actriței suedeze Ingrid Bergman.

— Sir Michael, cum explicați alegerea piesei?

— Sînteți, desigur, în curent cu problemele teatrului din Guildford. În zilele noastre succesul poate fi garantat numai de piesele lui Cehov. Dar noi a trebuit să renunțăm la ele fiindcă aproape toate se joacă la Londra. De aceea am ales „O lună la țară” — cea mai cehoviană dintre piesele care nu aparțin penei lui Cehov. În plus, Turgheniev e mai romantic. Sînt îndrăgostit de piesă. Am jucat în ea rolul lui Rakitin încă în 1943, pe scena teatrului Saint-James din Londra.

— Intrucît piesa e din viața rusească, și încă din cea provincială, a trebuit să vă adresați unui consultant?

— Nu. Mi-am luat îndrăzneala să fiu nu numai regizor, ci și consultant. Am oarecare „drepturi” — zîmbește Redgrave. — Viața mea, ca regizor și actor, e strîns legată de dramaturgia rusă. Am jucat rolul titular în „Unchiul Vania”, l-am jucat pe Tuzenbah în „Trei surori”. Am urmărit spectacolele M.H.A.T.-ului, am studiat sistemul lui Stanislavski.

— Sir Michael, încă o întrebare: de ce ați ales-o pe Ingrid Bergman?

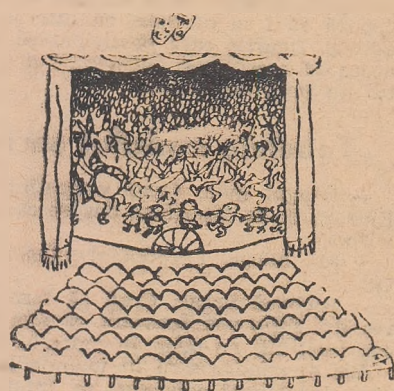
— Răspunsul îl dă însăși piesa. Ingrid e făcută pentru a juca în ea.

— Așa e — intervine Ingrid Bergman. Îmi place „O lună la țară” și am fost de acord să o petrec la Guildford. Azi piesele bune sînt o raritate, iar eu am devenit cu vîrsta mai prudentă, nu-mi mai permit luxul de a juca orice. Fiindcă sînt nu numai actriță, ci și mamă și soție. Nu-mi vine ușor să mă despart de familie. Dar dacă o fac, măcar să știu că merit.

— Sînteți de acord cu concepția regizorală asupra piesei? Ați avut divergențe cu domnul Redgrave? — mă interesez eu „nediplomatic”.

— N-am să ascund, am avut. Sir Michael simplifică oarecum piesa, și mai ales personajul Nataliei Petrovna. Aceasta apare prea naivă. Noi, femeile, nu sîntem chiar așa de inocente, puteți să mă credeți! Sînt convinsă că eroina mea, o dată

TEATRU DE AMATORI

Mobilizare sută la sută

ce i s-au deschis ochii, nu va admite să recadă în toropeala provincială. Nu-i nimic că a plecat studentul. Se va ivi într-o zi alt bărbat, și ea îl va urma, rupînd fără teamă lanțurile căsniciei. Eroina lui Turgheniev e profund umană.

Ingrid Bergman face parte din categoria actrițelor care, ca Greta Garbo și Marlene Dietrich, au devenit încă în timpul vieții o legendă, zeiță ale mitologiei cinematografice. Am avut fericirea să le cunosc și pe Greta Garbo și pe Marlene Dietrich. Ducînd uriașă povară a gloriei, de obicei actrițele nu-și permit nici o clipă să iasă din pielea personajului pe care l-au impus întii ele publicului, apoi publicul lor.

Altfel stau lucrurile cu Ingrid Bergman. Interlocutoarea mea, o femeie elegantă și distinsă, nu are nimic din exaltata Jeanne D'Arc (rolul de film favorit al actriței), din tragica Hedda Gabler (ultima ei creație la televiziune) sau din capricioasa posesoare a „Rolls-Royce”-ului galben (recentul ei film). Pe scurt, Ingrid Bergman nu se confundă cu personajele create în bogata-i carieră cinematografică, preferînd să rămînă ea însăși.

— Doamnă Bergman, sluiți cu devotament trei muze — teatrul, cinematograful și televiziunea. Pe care o preferați totuși?

— Cinematograful e prima mea dragoste, care, după cum se știe, trece dar nu se uită. Iar în cazul meu e încă de parte de a fi trecut. Nu cunosc artă care să egaleze cinematograful în privința posibilităților pe care le oferă pentru dezvăluirea personajelor. Pe de altă parte sînt gata să joc pe scena oricărui teatru, dacă piesa îmi place. În artă, ca și în viață, dragostea este oarbă. Nu mă sperie numărul de locuri din sală, numai să am ce juca. Iată de ce am venit la Guildford.

M. Sturua

Dr. Richard Sorge

MISIUNE SPECIALĂ: BERLIN-TOKIO

(XI)

În 1933, Richard Sorge, lucrător în serviciul de informații sovietic, este rechemat de la Șanghai la Moscova spre a i se încredința o nouă misiune, mult mai primejdioasă, și anume aceea de a se stabili la Tokio în calitate de corespondent al unui ziar hitlerist.

În prealabil, însă, șefii săi hotărâse ca Richard Sorge să petreacă o vreme în Germania, spre a câștiga încrederea autorităților naziste.

În septembrie 1933, Sorge se stabilește în Japonia și ia legătura cu viitorii săi colaboratori, înfruntând primele primejdii. Datorită unei activități asidue, perseverente, el izbuteste să-și creeze faima de cel mai bun corespondent german din Japonia.

(Urmare din nr. trecut)

Asadar, Eugen Ott era general și ambasador. Când îl felicitase la aeroport, Richard fusese într-adevăr sincer. Numirea lui Ott ca ambasador al Germaniei în Japonia constituia, realmente, realizarea unui vechi plan al lui Richard, încununarea unei etape de asidue și primejdioasă muncă depusă timp de cinci ani de grupul lui.

„Douăzeci și opt aprilie o mie nouă sute trei zeci și opt. Să nu uit această zi” — își spuse Richard — și în fața ochilor începură să i se perinde, ca într-un caleidoscop, figurile care participaseră în ziua aceea la recepție și întâmplări din trecutul nu prea depărtat...

Tabelele codului secret

— Dragul meu, faceți cunoștință. El e Richard de la München, despre care ți-am vorbit.

— Mă bucur. Locotenent-colonel Eugen Ott.

— Richard Sorge. Cred că fermecătoarea dv. soție v-a prevenit că sînt ziarist, așa încît fiți cu ochii în patru!...

Așa se cunoscuseră în toamna lui 1933, cînd locotenent-colonelul se întorsese la Tokio de la manevrele de artilerie.

După câteva săptămîni de la întîlnirea întîmplătoare cu Tereza în preajma ambasadei, Richard începuse să manifeste tot mai mult interes față de soțul ei fără să arate, bineînțeles, acest lucru. Aflase de la Centru că Eugen Ott, în aparență un ofițer oarecare, era de fapt un încercat spion german, colaborator al faimosului Nikolai, șeful spionajului german în timpul primului război mondial iar acum, după cucerirea puterii de către nazisti, conducătorul unui centru de spionaj numit „Institutul de istorie a noii Germanii”. Deși Ott venise în Japonia ca expert militar și se interesa numai de experimentarea obuzierelor, adevărata lui misiune era de a pune la punct colaborarea dintre serviciile de spionaj hitlerist și japonez. În afară de asta trebuia să studieze situația politică a Japoniei și să înainteze Berlinului un raport detaliat.

Așa se explică interesul manifestat de Sorge chiar din primele zile față de locotenent-colonelul în aparență modest, dar care promitea mult în viitor. Bineînțeles, Richard nu căutase cu orice preț să se împrietenească cu Ott. Se întîlneau „întîmplător” la ambasadă, la club sau la „Rheingold” — barul unui german, renumit prin crenvurști preparați ca în Bavaria, bere mîncătoasă și simpatii pronaziste. De asemenea, Richard nu lăsase niciodată să se înțelegă că ar fi cunoscut adevăratele motive ale vizitei locotenent-colonelului la Tokio. Cînd se întîlnea cu Ott, prefera să vorbească el, spre a-i arăta spionului că avea cunoștințe temeinice despre situația politică din Japonia și că stăpînea la perfecție limba nazist.

Ott se lăsă prins în capcană. La un moment dat se gîndi chiar că ziaristul comunicativ și atât de bine informat, i-ar putea fi de folos. Mai întîi îi ceru unele consultații iar într-o zi îl rugă direct:

— Ajută-mă să fac un raport pentru Berlin, Richard.

— Cu plăcere, dar...

— Documentele foarte secrete n-o să ți le arăt, se înțelege. Dar capitolele generale...

Pînă la urmă Sorge acceptă...

— Îmi dau seama cît de greu îi vine unui ofițer de carieră să se ocupe cu scrip-tologia! — spuse el îngăduitor, după care se apucă de treabă. Describe plastic situația politică din Japonia, dîndu-i o interpretare care, era convins, avea să placă în mod deosebit Berlinului și condimentă generos raportul cu limba nazist.

Entuziasmat, Ott începu să se poarte din ce în ce mai deschis cu Richard. Într-o discuție îi spuse chiar că-l cunoaște pe generalul Doihara. Sorge nu arătă că știe cine e Doihara.

În primăvara lui 1934, locotenent-colonelul plecă în Germania. La despărțire, Tereza izbucni în plîns:

— Ne vom mai revedea oare vreodată? Să nu ne uii, dragă Richard!

La rîndul lui Richard se întrebă: „O fi oare realist calculul meu? Mi se va realiza planul?...“

Dar chiar în vara aceluiași an Eugen Ott se reîntoarse la Tokio, de data aceasta cu gradul de colonel și funcția de atașat militar al ambasadei.

— Munca mea a făcut o impresie excelentă în cercurile superioare — îi spuse el binevoitor lui Richard, încă de la prima întîlnire.

— Te voi ajuta bucuros și de acum înainte. Bineînțeles, în limita posibilităților — îi răspunse amabil Sorge, gîndindu-se în sinea lui că-și făcuse un calcul just. Planurile lui întreau însă mult mai departe. Era aproape sigur că sub Hitler militarul de profesie aveau să joace un rol din ce în ce mai mare în aparatul diplomatic, ceea ce însemna că aveau să fie

man. Bătrînul îi transmisese numaidecît o radiogramă, în care-l felicitase pentru reușită.

Un prusac trufaș

După cum se vede, Richard se împrieteni-se pînă la urmă cu Ott. Dar nu-și făcea iluzii. Își dădea foarte bine seama că bunăvoința pe care i-o arătau atașatul militar și ceilalți funcționari ai ambasadei, reprezentanții cercurilor industriale germane din Tokio, colegii săi ziaristi se explica prin cunoștințele temeinice pe care le avea despre problemele Extremului Orient ca și prin faima lui de ziarist talentat. Ca să-și păstreze, însă, această faimă, să-și adîncească cunoștințele, trebuia să muncească foarte mult.

„Am studiat amănunțit problema agrară — scria el într-o telegramă adresată Centrului — apoi am trecut la industria ușoară și după aceea la industria grea. M-am documentat, bineînțeles, și asupra stării sociale a țăranilor, muncitorilor și mic-burghezilor japonezi și am aprofundat dezvoltarea culturii vechi japoneze, influența pe care au exercitat-o asupra ei diverse școli chineze ca și evoluția culturii în perioada contemporană“.

Chiar din primele luni, Richard își alcătuisese o bibliotecă vastă, cumpărînd sute de cărți despre istoria, cultura, economia și politica Japoniei. Dar nici asta nu-i era de ajuns. În continuare arăta în telegramă:

„În afară de biblioteca mea, am folosit biblioteca ambasadei, biblioteca personală

Sorge a știut să-și menajeze tot timpul legături extrem de bune la ambasada germană din Tokio. Fotografia de mai sus a fost făcută la nunta atașatului Hans-Otto Meisner. Lîngă mireasă e ambasadorul Dirksen. În rîndul doi, al doilea din stînga, e Sorge.

și mai bine informați. Cu alte cuvinte el trebuia să-l ajute în continuare pe Ott să înainteze în grad.

Increderea și bunăvoința arătate de colonel corespondentului lui „Frankfurter Zeitung” sporeau cu fiecare zi. După citva timp Richard transmisese Centrului:

„Ori de cite ori Ott primește un material interesant sau întocmește un raport mă cheamă și pe mine și-mi arată documentele. Pe cele mai puțin importante mi le dă acasă să le consult iar pe cele mai secrete le citește în biroul lui“.

Într-o zi, însă, Ott îl chemă pe Richard în cabinet, înțucie ușa și-i arătă biroul acoperit cu un vraf de hîrtii și tabele.

— Nu mă pot descurca singur. Am foarte mult de lucru. Te rog să mă ajuți.

Lui Richard nu-i veni să-și creadă ochilor. În fața lui se aflau tabele cu codul german secret.

— Ce drăconenie mai e și asta? — întrebă el, uitîndu-se nepăsător la tabele.

— Te învăț îndată să umbli cu ele. Trebuie să mă ajuți să scriu și să cifrez telegramele — îi spuse colonelul.

Cu primul agent de legătură Richard expedie la Centru copii după codul ger-

a ambasadorului și biblioteca „Societății germane din Asia răsăriteană“.

Cunoașterea temeinică a Japoniei era aproape hotărîtoare pentru situația lui de ziarist, căci fără un mare bagaj de cunoștințe n-ar fi putut depăși nivelul unui corespondent german mijlociu. Datorită cunoștințelor sale, însă, era socotit cel mai bun corespondent german în Japonia. „Frankfurter Zeitung” îl lăudase adesea, arătînd că articolele sale ridicaseră prestigiul internațional al ziarului.

Într-adevăr, corespondențele transmise de Sorge impresionau prin erudiție și măiestrie profesională. „Frankfurter Zeitung” le publica întotdeauna în primele pagini. Toate ziarele berlineze îi solicitau articole despre Japonia. Iar Richard lucra, lucra neobosit, convins fiind că renumele de cel mai bun corespondent era extrem de important pentru misiunea lui.

Dar, ca să se poată bucura de încrederea funcționarilor superiori din colonia germană nu era suficientă numai faima de ziarist, aceasta trebuia îmbinată cu autoritatea de nazist.

Oskar avusese dreptate. La Tokio lui Richard nu-i fusese prea greu să se înscrie în partidul național-socialist, deoarece avea recomandări de la personalități

de vază din Berlin și era socotit un hitlerist infocat, de la care chiar veteranii fascismului ar fi avut multe de învățat. De altfel, cîrînd și trecuse la acțiune îndată ce fusese numit „Schulungsleiter” — șeful muncii de propagandă în organizația locală de partid, responsabil cu pregătirea politică a membrilor ei. Numai printr-o unitate deplină de vederi pe linie ideologică se putea explica prietenia strînsă cu Wiesse, care era simultan fîhrerul organizației naziste din colonie, șeful filialei din Tokio a agenției telegrafice germane D.N.B. și, prin cumul, spion militar, ca și Ott. Sorge era în relații foarte bune cu von Urach, corespondentul ziarului „Völkischer Beobachter”, în schimb nu se apropiase de Fritz Herder, corespondentul lui „Kölnischer Zeitung”, un ofițer „înapoiat”, care manifesta scepticism față de nazisti. Richard se uita de sus la colegii săi englezi și francezi și-i ignora complet pe ziaristii sovietici. Gazetarii japonezi îi socoteau un „prusac” trufaș... În felul acesta, treptat dar perseverent, Richard crease o reputație ireproșabilă.

Dar nici chiar autoritatea de nazist nu-i garantau un succes deplin în muncă. Mai rămînea „Kempetai” — poliția secretă japoneză, serviciul de contraspionaj. Richard știa cît de rafinate erau metodele de lucru ale acestui serviciu care, așa cum se putuse convinge, arăta mult interes față de persoana lui. Ar fi fost de ajuns un singur pas greșit, o listă cu materiale secrete, o radiogramă descifrată, inter-captată întîmplător, pentru ca totul să se năruie într-o clipă. De aceea se cerea precauție și încă o dată precauție.

Curînd, Richard se mută de la clubul „Teikoku” într-o casă de pe strada Nagasaki, în cartierul burhez Akabuku. Dar și aici i se scotocea prin lucruri în lipsa lui iar cînd avea oaspeți — Richard o știa — poliția afla numaidecît. Începu să se obișnuiască totuși cu aceste procedee și se făcea că nu le observă. E adevărat că nu-i venea prea ușor. Agenții se prezentau sub cele mai diverse forme. Ne amintim de povestea cu Aritomi Mațukava. Se dăduse drept prieten, îl invitase la el acasă dar îi cotrobăise prin geamantan și organizase chiar o provocare. Într-o zi venise cu un rus alb. Individul începuse să pâlăvrăgească în rusește: „Îi urăsc pe japonezi, aș vrea să mă întorc în patrie, ajutați-mă!” Firește, Richard se prefăcuse că nu înțelege nimic. Dar Mațukava nu se potolise. Într-o zi veni cu o mapă în care avea niște documente „secrete” și-i propusese să le cumpere într-o clipă avea mare nevoie de bani; pierduse la maian — pretindea el. Richard se văzuse nevoit să-l ia de guler și să-l ducă afară din casă. De atunci nu se mai ivise în calea lui dar Sorge știa că serviciul de contraspionaj japonez n-avea să-l lase în pace, avea să-l supravegheze pas cu pas.

La 7 ianuarie 1934, Richard transmisese la Moscova:

„Nu mă mai tem chiar atît de mult de cei care mă urmăresc permanent. Cred că am ajuns să-i cunosc bine pe agenți și metodele pe care le folosesc. Am impresia că am început să-i trag pe sfoară pe toți“.

Dar cît de istovitoare era această activitate, cît de mult îl dezgusta rolul de nazist! Și apoi îl cuprinsese dorul de patrie, de casă, de Katea...

„Scumpa mea Katiușa. În sfîrșit, pot să-ți scriu. Treburile merg bine. Îți trimit și o fotografie. Cred că e cea mai bună fotografie a mea. Aș vrea să-ți placă. Am impresia că nu par prea bătrîn și obosit, ci mai degrabă gînditor...“

„Nici nu-ți închipui ce greu îmi este să nu știu de atîta vreme nimic despre tine. Încerc să-ți trimit cîteva lucruri... care, după părerea mea, sînt foarte frumoase...“

Sergei Goliakov
Vladimir Ponizovsk

(Va urma)

UNIFORME ȘCOLARE

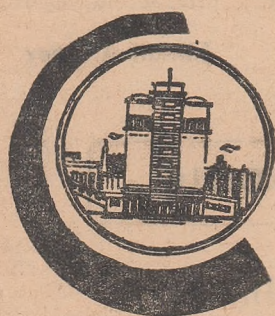
pentru băieți și fete
sortimente noi

FRUMOASE

PRACTICE

REZISTENTE

S-au pus în vânzare cu începere de la 15 iulie a. c.
în întreaga țară

OMBINATUL CHIMIC FĂGĂRAȘ

TELEFON: 207.

oferă spre vânzare:

AZOTAT DE SODIU
STAS 6030/1959
UTILIZAT ÎN INDUSTRIA ALIMENTARĂ,
SIDERURGICĂ, TEXTILĂ,
ȘTICLĂRIE ETC.

SULFAT DE AMONIU
STAS 931/1961
UTILIZAT LA FABRICAREA ME-
DICAMENTELOR, ÎN INDUSTRIA
ALIMENTARĂ, TĂBĂCĂRIE ETC.

SULFIT DE SODIU
N.I. 2449/62
REZULTAT DE LA FABRICAREA
FENOLULUI, UTILIZAT LA FABRICAREA
HÎRTIEI ȘI CELULOZEI

STAS
2062/1961
**DAMIGENE
DE ȘTICLĂ**
A 508. DIN
STOC SUPRA
NORMATIV

CONFECȚII PENTRU LITORAL

Slipuri

Compleuri de plajă

Rochii de plajă

Costume de baie

Jachete cu pantalon lung

În magazinele de specialitate din Capitală, din țară și de pe litoral, găsiți un sortiment variat de confecții pentru plajă

GALLUS

Vopsește orice țesături
MĂTASE • BUMBAC • LINA
ROCHII • HAINE • BLUZE

ÎNTEPRINDEREA DE INDUSTRIE LOCALĂ Nr. 1

BRĂILA

Piața Hristo Botev Bloc A 2

Telefon: 29 90

LIVREAZA FĂRĂ REPARTIȚIE ȘI EXECUTA:

- Confecții pentru copii din finet și pichet.
- Plăpumi mătase pentru adulți.
- Articole pentru nunți.
- Flori și frunze artificiale din mătase și hirtie cerată.
- Jucării din lemn, metal și textile.
- Articole casnice și de uz gospodăresc din tablă și fontă.
- Ustensile de metal pentru coafori.
- Paturi metalice tip internat, dulapuri, scule, vestiare metalice, bancuri de lucru.
- Cuier pom din lemn și mase plastice.
- Impletituri din fire de sizal (harnașament, sfoară tapițerie, frîngii).
- Piese turnate din fontă și prefabricate din beton.
- Reparații mecanice și auto-prelucrare metale, bobinaj, vulcanizare, radio și televiziune, mașini de scris.

Cooperativa ELECTRO-BOBINAJUL

București, str. Ghiociei nr. 20, raionul 1 Mai

— Telefon 11.46.80. 11.46.88, 12.35.94 —

**fabrică și livrează, fără repartiție,
următoarele produse electrotehnice:**

- electromotoare monofazice și trifazice pînă la 0,55 kW
- electromotoare 120 V și 220 V, 70 W pentru mașini de cusut
- polizoare monofazice și trifazice cu două capete
- ventilatoare axiale 120 V și 220 V, diametrul paletelor 300 mm.
- transformatori pînă la 50 KVA
- transformatori pentru reclame luminoase cu neon
- balasturi de 40 W, 250 W și 400 W-220 V.
- injectoare monofazice și trifazice pentru combustibil lichid.
- corpuri de iluminat pentru tuburi fluorescente, becuri cu mercur etc., de toate tipurile, etanșe, nectanșe etc. — pentru iluminatul public, iluminatul încăperilor de lucru etc.
- sonerii polarizate de alarmă (tip P.C. 7) 220 V.c.a.
- releu de tensiune accidentală pentru prevenirea accidentelor electrice la mașini-unelte.
- regulator de tensiune 24 V—30 W și 1200 W
- electromagnet avans rapid 25 kg, 30 mm cursa
- declanșator final basculant 6 A, 500 V.
- întrerupător comandă distanță.
- ciocane electrice pentru lipit, 120 V și 220 V, 80 W
- rezistențe pentru ciocane de lipit (120 V și 220 V, 80 W — piese de schimb).
- hupe de semnalizare.
- plăci și perii din cărbune și bronz grafitat.
- antene de cameră
- bobine audion.
- condensatori variabili

* În ateliere specializate se rebobinează, transformă și verifică electromotoare, alternatoare, transformatori, aparataj auto, dinamuri, releu, reostate de pornire și excitație, automate de protecție etc.

* În atelierul de turnătorie se execută lucrări de turnătorie din aluminiu și bronz.

* În atelierul de reizolări se reizolează conductori electrici cu bumbac.

ELVEȚIA

Un superlativ și tovarășia lui

După cele zece minute cât ai nevoie ca să străbați minusculele principat Liechtenstein, pentru ca să treci din Austria în Elveția, nu-ți dai imediat seama că ai intrat în altă țară.

Acciași Alpi, calmi ca veșnicia, numai că aflați ceva mai departe de autostradă. Cred că nu există nimic mai frumos pe lume ca munții. Prima oară am văzut Alpii elvețieni prin hublourile avionului; atunci mi s-au părut niște colosi încremeniți, colorați în alb-negru, cu capetele ascunse în nori, depărtați și inaccesibili. Jos, însă, sint reali, pământeni, și-și manifestă prezența prin gifiții greoi ai mașinii.

Aproape toate șoselele, care străbat țara în lung și-n lat, sint străjuite de parcuri și livezi. Orașele frumoase, curate, de pe malurile lacurilor sint un amestec de construcții vechi, care impresionează prin tradiție, și de clădiri moderne din sticlă, aluminiu și beton.

De obicei, pliantele turistice folosesc foarte des superlativul „cel mai”; cel mai înalt turn, cel mai mare teatru, cel mai adânc lac... În Elveția acest superlativ se simte cel mai bine în compania adjectivului vechi. Cea mai veche democrație din lume, cel mai vechi parlament, cea mai veche producție de ceasuri, cele mai vechi bănci, cea mai veche politică de neutralitate.

În Elveția există, într-adevăr, una din cele mai vechi democrații din lume. Populația țării n-a cunoscut niciodată tirania unor monarhi sau dictatori. Odinioară, Elveția i-a dat adăpost lui Herzen și tot în Elveția a trăit multă vreme Vladimir Ilici Lenin. Acum, pe malul lacului Geneva locuiește Charlie Chaplin...

În 1916—1917, Lenin a locuit într-un cartier vechi din Zürich cu străduțe înguste pe care, pe alocuri, nu poate trece nici măcar o mașină, și anume pe Spiegelgasse 14. De acolo, punind pentru todeauna capăt emigrației, el s-a înapoiat în Rusia spre a conduce revoluția. Acolo, într-o cameră mică, joasă, a scris Lenin „Imperialismul, stadiul cel mai înalt al capitalismului”. Și tot acolo s-a păstrat celebrul caiet albăstru în care Vladimir Ilici făcea note după lucrările lui Marx și Engels.

Acum, în această cameră locuiește un muncitor austriac, unul din cei peste 700 000 de muncitori străini care lucrează în Elveția. El ne-a îngăduit cu multă amabilitate să vizităm camera în care, acum aproape jumătate de veac, a trăit și a lucrat V. I. Lenin.

S. Avdeenko

FOTO GHICITOARE

Răspuns: O imagine obișnuită, s-ar putea crede, pentru interiorul unei nave cosmice sau o ilustrație la o povestire științifico-fantastică... Dar nu, este o imagine mult mai terestră, mai bine zis mult mai acvatică. Fotografia a fost făcută pe o navă sovietică în cursul unui exercițiu de „depistare” a unor substanțe radioactive. Încît acest echipament, pe care la prima vedere îl asociem numai cu Cosmosul, este destinat să protejeze marinarii cît se poate de obișnuiți.

INDIA

Dincolo de munți și văi...

Cînd am ajuns deasupra munților Himalaya ne-am trezit, probabil, din pricina luminii orbitoare a soarelui care străbătea prin hublouri. Dedeșubtul nostru nu era nici un norișor, vizibilitatea era perfectă. De la zece mii de metri altitudine se vedeau bine întinderile acoperite de gheață dintre crestele muntoase, semănînd cu niște imense patinoare artificiale. De obicei, ele sint o împărăție a tăcerii. Dar atunci, în timpul zborului nostru, duduul motoarelor tulbura pentru cîtva vreme liniștea desăvîrșită. Stewardesa ne anunță că la Delhi temperatura aerului era de 28 de grade. Ceva mai tîrziu am înțeles că indienii socotesc asta mai degrabă o vreme răcoroasă decît toridă...

În cursul vizitei la Delhi am fost invitați la o seară literară organizată la Universitatea din Delhi sint oameni de litere. Poeți indieni ne-au citit versuri originale scrise în limbile hindi, urdu și bengali, traduse mai întîi în limba engleză și abia după aceea în rusă. Deși operația era destul de greoaie și complicată, totuși mesajul versurilor a ajuns pînă la noi. Transformări similare, dar în ordine inversă, au suportat apoi și versurile poetului Uzbek Ramz Babadjan.

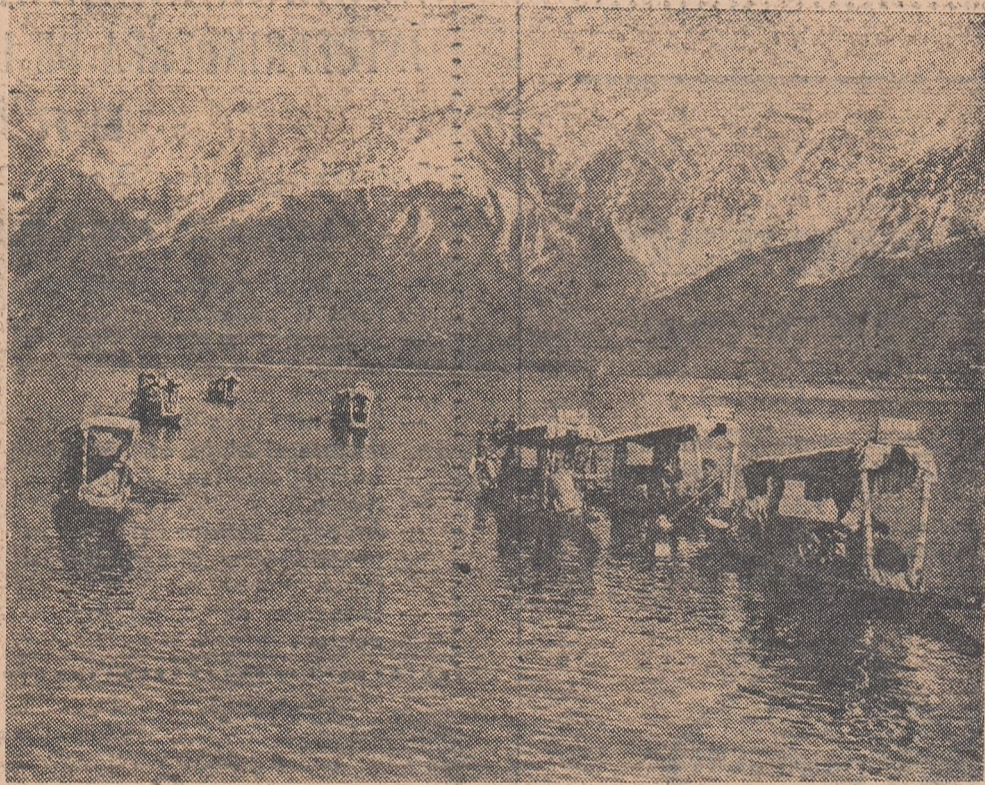
...La Jaipur, am vizitat o veche cetate în curtea căreia se afla o duzină de ele-

Gandhi. Toată sala este, de fapt, o imensă hartă de marmură a Indiei, așa cum trebuia să arate țara după eliberare.

Benares este, în primul rînd, un oraș de temple și nu știu dacă, în această privință, are egal în lume. Temple mari, mijlocii și mici înconjoară orașul din toate părțile, au invadat centrul, se înghesuie unul într-altul; unele sint aplecate într-o rină și virite pînă la jumătate în apă, altele au fost acoperite complet de apă sau le-au rămas la suprafață numai turnurile.

Printre altele există și Templul maimuțelor, construit în vremuri imemorabile și unde, pentru prima oară, am văzut aceste făpturi capricioase într-un număr atît de mare. Templul este un fel de rai al lor. Turistii bogați, mulțimea care ia cu asalt templul din zori și pînă noaptea tîrziu le imbie cu tot felul de bunătăți. Maimuțele bătrîne, grase și leneșe, locuiesc în partea de jos a templului și privesc nepăsătoare și uneori chiar cu dispreț la turiști și la darurile care li se oferă. Maimuțele de vîrstă și greutate mijlocie s-au instalat ceva mai sus iar cele tinerele, jucăuse și usurate, s-au cățărât sus de tot; multe atîrnă cu capul în jos și, rotindu-și ochii rotunzi și negri, scot limba la rudele lor civilizate.

Am vizitat și Templul dragostei, în care

Un colț pitoresc din India.

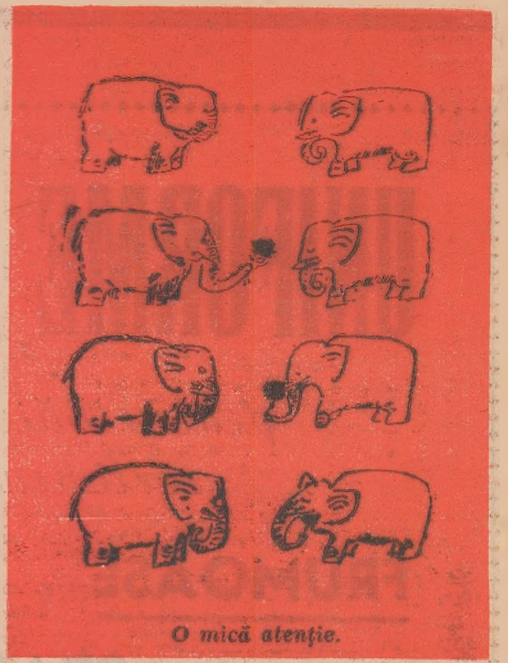
fanți. Toți, ca la comandă, se inclinau în același timp vizitatorilor, unduindu-și virfurile trompelor. Pe spatele fiecărui colos sur se afla un fel de careță în care se așezau cîte patru turiști. Elefantul îi purta prin curtea cetății pe pasagerii încințați, după care se apropia de zid și-l debarca. Pînă la urmă ne-am urcat și noi pe elefant. Dar mai amuzant e să stai de o parte și să-i privești pe cei care țin cu tot dinadinsul să facă originala plimbare pe elefant.

La Benares, un oraș străvechi, pe care-l cunoșteam bine din cărți și din diverse relatări, cu mult înainte de a vizita India, însoțitorul nostru, un tînar foarte spiritual și plin de viață, ne-a propus să ne săvîrșim acolo existența pe pămînt. În care caz, ne vom asigura raiul, oricît de mari ne-ar fi păcatele — ne încredințăm ei; acestea vor dispărea, ca niște duhuri rele, dacă vom muri pe pămîntul sfînt al Benaresului. La Benares vin să se scalde în apele Gangelui, cu diverse mijloace de locomoție sau chiar pe jos, credincioși din toate colțurile Indiei și chiar din alte țări.

După ce am ieșit din strînsăoarea străzilor înghesuite ale orașului, am pornit pe o șosea asfaltată să vizităm monumentele istorice. Mergeam parcă pe o largă alee, străjuită de o parte și de alta de copaci imenși, ale căror coroane bogate amin-teau de castanii de pe meleagurile noastre. Dar nu erau castani, ci arbori mango. Copacii nu au nevoie de nici un fel de îngrijire. Ei știu bine care le e menirea: în fiecare an, pe crengile lor cresc niște fructe foarte gustoase.

Primul lucru pe care l-am întîlnit în cale a fost un muzeu arheologic, cu cele mai prețioase obiecte de artă budistă. Zeița Ispitei era înfățișată în nenumărate ipostaze.

O adevărată incintă este templul Ma-ma India, construit în memoria lui

O mică atenție.

cut mai întîi iarbă și apoi chiar copaci. Au fost descoperite întîmplător de un maior care vîna prin partea locului. În total sint 34 de peșteri, dintre care 12 bu-diste iar restul hinduse. Multe au fost începute în secolul al VII-lea și terminate în secolul al VIII-lea. Ca material de construcție a fost folosită numai piatra de stîncă. Desenele rupestre și sculpturile sint o adevărată cronică a religiei și istoriei vechii Indii. De altfel, și grottele din insula Elefantilor, aflată lîngă Bombay, au fost construite sau, mai exact, tăiate în stîncă în secolul al VII-lea. Din vîrfurile insulei, adică chiar de la intrarea în peșteri, se vede bine un lanț de munți, aflați mai la sud de Bombay, și pe el cupola unui reactor atomic, care strălucește în soare. Așa încît, din adîncul veacurilor sau, mai exact, cu ochii unor veacuri de mult apuse, am putut privi secolul nostru, al XX-lea.

Mihail Alexeev

ALGERIA

Ultimul bastion al mozabiților

În valea riului Mzab din Sahara se află pitorescul oraș-oază Ghardaja, ultimul bastion algerian al celor 72 000 de mozabiți — membri ai unei secte de puritani musulmani. Se spune că acum zece secole abadiții, un trib de musulmani schismatici, au fugit din nordul Africii în inima Saharei, spre a scăpa de atacurile unor războinici musulmani veniți din răsărit. Mozabiții de astăzi sint urmașii lor.

La Ghardaja locuiesc numai 32 000 din cei aproape 12 milioane de locuitori ai Algeriei. Trăiesc împărțiți în grupuri: mozabiți, nomazi, arabi, negri și europeni și fiecare grup locuiește într-un cartier separat. Se cunosc extrem de puține cazuri de căsătorii mixte.

Respectînd legile aspre ale sectelor musulmane, femeile mozabite circulă foarte puțin pe străzile aglomerate. Ele poartă tot timpul fața acoperită, lăsîndu-și liber un singur ochi. Chiar acasă, numai rudele cele mai apropiate le pot vedea cu fața descoperită.

Pare că trecerea timpului n-a lăsat nici o urmă asupra orașului împrejmuit de stînci golașe, roșcate, aflat la 375 de mile sud de Alger. Pe o colină din centrul orașului se înalță o moscheie construită din piatră cafenie-gălbui. Din preajma ei pornesc, în cercuri concentrice, străduțe înguste, aproape ca niște tunele, cu căsuțe vopsite în albastru, galben și alb. În general, orașul seamănă cu un uriaș labirint în care vizitatorul străin nu se poate descurca fără ghid.

La poalele colinei se află un bazar — „suk” — cum e numit prin partea locului, care joacă un rol important în viața orașului și e cunoscut în toată Sahara. În acest bazar, împrejmuit de galerii, se pot cumpăra vase de aramă și măsuțe frumos încrustate, covoare și alte obiecte produse de mici meșteșugari. În fiecare dimineață, și mai ales vinerea, bazarul e invadat de arabi care fac comerț de schimb (troc) cu cămile, oi, capre și cereale.

V. Iordanov